BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 204 6 MART 1979 FİYATI: 7,5 LİRA

SOSYALİZM UFKUNA DOĞRU

Ege ekici tütün piyasası'nın öyküsü

Seha Meray ödülü demokrasi şehitlerinin anısına verildi

Üçüncü Enternasyonal altmış yaşında

Ege ekici tütün piyasası rüzgar gibi geçti

1978 Ürünü Ege Ekici Yaprak Tütün Piyasası 12 Şubat günü açıldı. Tekel'in açıkladığı son rakamlara göre, 161 bin ton olarak gerçekleşeceği sanılan 1978 ürünü Ege tütününün toplam 154 bin 38 tonu satıldı. Bunun 107 bin 796 tonu Tekel tarafından alınırken, tüccar 46 bin 242 ton tütün almakla yetindi. Tekel'in verdiği rakamlara göre, üreticinin elinde yaklaşık 7 bin ton tütün kalmış bulunuyor.

Tütün üreticisinin daha bir önceki yıl yetiştirdiğinin karşılığını cebine koyamadan, bir sonraki yıl tütünü nasıl, hangi koşullarda, nelere katlanarak yetiştireceğini düşünmeye başladığını bilip de bilmemezlikten gelenlerin, "piyasa kapandı" demelerine karşın piyasa üzerine tartışmalar sürüyor.

Burjuva politikacıları, tütün üreticisinin tütün üretimine ilişkin temel sorunlarını bir kıyıya itip, yalnızca sorunun bir parçası olan "başfiyat" konusunu gündemde tutuyorlar. Bu yıllardır böyleydi, bu yıl da böyle oldu. Şimdi Marmara, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu üretici tütün piyasaları var ve buralarda da böyle olacak. Ege piyasasında olduğu gibi, bunlarda da, daha piyasa açılmadan çok önceleri başfiyat tartışması başlayacak, herkes başfiyat üzerine görüş bildirecek. Muhalefet kendisinin de vermeyeceği bir başfiyat isteyecek, hükümet, üreticileri yalnız kendisinin koruduğunu ve gerçekçi bir başfiyat verdiğini söyleyecek vs. vs.. Ve tabii ki sonunda, hükümet IMF'nin dayattığı başfiyatı verecek, verilen başfiyat üzerinde tartışmalar sürerken, bir sonraki yılın başfiyat sorunu gündeme girecek...

Burjuvazi, bu hikayenin hep böyle sürmesinden yanadır. Çünkü, üreticilerin tütün üretiminin sorunlarını bir bütün olarak görmemesini istemektedir. Üzerinde tartışılan konu hep başfiyat olsun ki, üreticiler sorunlarının çözülmesi için başkaldırmasınlar, dar bir halkanın cebine akan büyük para oluklarının önüne set çekilmesin...

Burjuvazi sorunu böyle saptırıyor ki, gerçek tütün üreticileri, örneğin kredi sorununa eğilmesin... Tütün, Türkiye Ziraat Odaları Birliği raporuna göre, toplam ihracatın yüzde 23'ünü karşılıyor. Yine aynı rapora göre, 6 bin 227 köyde 540 bin 812 koçan sahibi 270 bin 392 hektarlık alana tütün ekiyor. Bu rakamlara göre 1978 yılında 600 bin koçan sahibinin tütün ektiğini söylemek mümkün. Yani yaklaşık 3 milyon kişi geçimini tütünden sağlıyor. Bu rakamların içinde büyük pay da küçük üreticinin. Ne var ki, kredi düzeninin işleyişinden büyük payı alan tütün ağaları. 50 civarındaki tüccara *3,5 milyar* lira kredi açanlar, tütün üreticisine dekar başına *450 lira* krediyi yeterli görüyorlar. Gerçek tütün üreticisi bu kadar "krediyle" ne kadar dikim yapar ve ne kadar kredi alabilir? Bu hükümeti hiç ilgilendirmiyor. Oysa tütün ağaları hem bu kredi düzeniyle, hem de başka yollarla aslan payını alıyorlar. Burjuvazi kredi düzeninde bile adaletli bir dağıtım yapılmasını istemiyor, bu yüzden de Kooperatifler Bankası'nın kurulmasını engellemeye çalışıyor.

1190 sayılı Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Yasası ise, yalnızca bir yasa olarak duruyor, yaşama geçirilmiyor. 1190 sayılı yasa yaşama geçirilmediği içindir ki, kurulduğundan bu yana ilk kez toplanmış olan Milli Tütün Komitesi'nde üreticilerin gerçek kuruluşu olan Tütün Tarım Satış Kooperatifleri temsil edilemedi. 1190 sayılı yasanın yaşama geçmesinin engellenmesinin diğer iki nedeni ise; Tütün Tarım Satış Kooperatifleri'nin tütün ihracatı yapan 50 kadar tüccarın elinden bu hakkı alacak olması ve Kooperatifler Birliği'nin Tekel yönetiminde yerini almasıyla Tekel'in üreticiden yana daha demokratik bir yapıya kavuşacak olmasıdır...

Başbakan Ecevit ve partisi bütün emekçilerden esaslı bir cevap almaya hazırlanmalı

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, İzmir'de düzenlediği basın toplantısında, tüccarı piyasaya sokmamak niyetinde olduğunu iddia ederken, "bana kalsa" demeyi unutmuyordu. Bu, hükümetin böyle bir karar almaya gücü olmadığının itirafı olmasının yanı sıra, tüccarın yine piyasaya istediği gibi gireceğinin açıklanması da oluyordu. Mataracı kamuoyu önüne böyle bir iddia ile çıkarken, bir başka gerçeği gizleme uğraşındaydı. Tüccara bu yıl yine ya kur garantisi verilecek -ki bu yeni bir devalüasyon olabileceğinin hükümet tarafından açıklanmasıdır- ya da 17 lira masrafa yüzde 5 kâr mahreci tanınacak. Yani tüccar, örneğin 60 liradan aldığı tütünü 80 liradan almış kabul edilecek. İşte bunu gizlemeye çalışıyor Mataracı.

Tüccara tüm bu olanaklar sağlanırken, üreticiye tütün bildiriminde gösterdiği zimmetli ürün için kilo başına 4 lira yaprak avansı veriliyor. Verilen 4 liralık yaprak avansı üreticinin hangi sini görebilmesine yarayacak? Hiçbir işe yaramadığı içindir ki, üreticiler tütünlerini daha piyasa açılmadan çok önceleri tefeciye yok pahasına vermek zorunda kalıyorlar. Başka bir deyişle, üreticiler tefecilerin kucağına 1177 sayılı yasadaki tedbirleri almayan hükümet tarafından itiliyor. 1177 sayılı yasa gerçek anlamda yaşama geçirilmiyor ki, tütün ağaları hiçbir kısıtlamayla karşılaşmaksızın, istedikleri yerlere, istedikleri biçimde tütün ekebilsinler.

Hükümet olmadan önce başfiyatlar hakkında bol keseden palavralar atan, üreticilerin sorunlarını bir bir çözeceğini söyleyen CHP, şimdi uluslararası finans kuruluşlarından aldığı direktiflerle verdiği sözleri yerine getiryor(!) Başbakan Ecevit ve partisi, tütün üreticisi emekçilerden esaslı bir cevap almaya hazırlanmalıdır artık...

Mataracı'dan inciler...

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, 1978 Ürünü Ege Ekici Yaprak Tütün Piyasası'nda telaşb bir acelecilik içindeydi. Mataracı iki gün içinde yedi alım merkezinde konuşma yaptı. Ancak yemek yediği iki yer dışında biçbir alım merkezinde on dakikadan fazla kalmadı. Gerçi Mataracı bemen Ankara'ya dönmesi gerektiğini, bu yüzden acele ettiğini söylüyordu ama, bu aceleciliğin asıl nedeninin, üreticilerin tepkilerinden kaçmak olduğunu gözlemek biç de güç değildi.

Ancak Tuncay Mataracı Çine'de Hikmet Ak adında yaşlı bir üreticiye yakalanmaktan kurtulamadı. Hikmet Ak şunları söylüyordu Mataracı'ya "Biz bu sakalları değirmende ağartmadık sayın bakan. Yirmi yıldır dinlenilmeyen dertlerimizi dinlemek, dertlerimize çare bulmak için hükümet oldunuz ya. Hem onların arasından bunun için ayrıldığınızı bildirdiniz ya. Ondan size söylüyorum, buraya geldiniz, hiçbir şey dinlemeden kaçmaya bakıyorsunuz."

Bu sözlerden sonra Tuncay Mataracı'ya daha hızlı kaçmak; gazetecilere ise Bakan'a ancak Yatağan'da konuşmasının sonunda yetişebilmek, araçlarından hiç inemeden Muğla'ya doğru takibi sürdürmek kalıyordu...

Mataracı, yedi alım merkezine gittiği iki gün içinde, "bıyıklarını kesmesi" istemini de içeren aleybte tezahüratlara oldukça sinirlendi. Yaptığı konuşmalarda, "kışkırtıcı" olarak nitelediği protestoculara, "gerçek üretici" diye ayırdıklarını katılmamaya çağırıyordu. Ne var ki, daha sonra ağzından baklayı kaçırdı: "O kadar dikkatli baktım, kışkırtanları göremedim. Bir görseydim bilirdim yapacağımı!.."

Üreticiler piyasa süresince Mataracı'yı yakaladıklarında, tekel maddelerindeki görülmedik yokluktan da sözetmesini istediler. Mataracı bu soruyu soranları da bir güzel haşladı. Ortalıkta sigara bulunmadığını söyleme talihsizliğine düşen Selçuk Ziraat Odası Başkanı'na, "Sigara var da biz mi piyasaya çıkartmıyoruz!" diyordu Mataracı. Mataracı bu yıl piyasa süresince çok çok sinirlendi...

Mataracı, engin ufkuyla İran üzerinde de durdu. İran'a ilişkin örnekler verdi konuşmalarında. Muhalefet için, "İran'a da benzetirler Türkiye'yi koltuk sevdasına" derken, ardından "Şah'ı Humeyni kaçırtmadı, ülkenin içindeki köstebek yuvaları yıktı onu" diye de ekliyordu. Mataracı Şah'ın İran'dan kaçırılmasından mı gocunmuştu, bir türlü açıklık kazanamadı derdi...

Tuncay Mataracı'nın Ege Ekici Tütün Piyasası gezisi, eğlenceli bir serüvenden başka birşey değildi. Hoşça vakit geçirirken, görevlerini de ihmal etmedi...

Muğla Ziraat Odası Başkanı Ali Kapaca, 188 balya tütününü iyi fiyatla sattığını söylüyordu; piyasadan ne denli [illegible] nun olduğunu dile getirirken!...

Ne kadar acele edilmişti, kimilerinin tütününü alabilmek için...

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni : Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim. Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş - İSTANBUL Tel : 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: COODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000.TL., İç sayfalar sütun santimi 80 TL. Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

● Abone koşulları: Yıllık 300. TL., Altı aylık 150. TL. ● AVRUPA: Altı aylık 375 TL. (30 DM), Yıllık 750 TL. (60 DM) ● AMERİKA: Altı aylık 500 TL., Yıllık 1000.TL. ● AVUSTRALYA - JAPONYA: Altı aylık 600. TL., Yıllık 1200 TL.

● Ödeme Adresi: TÜRKİYE: YÜRÜYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 100234 ● AVRUPA: COODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75 BRUXELLES-BELÇİKA

2. BÜYÜK KONGRE

BEHİCE BORAN

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi'nin anlamını bir tek cümle ile özetlemek gerekirse, 2. Büyük Kongre ile Parti daha açık seçik, daha sağlam bir biçimde işçi sınıfının partisi olma rayına oturmuştur, denilebilir.

1961-1971 arası Türkiye İşçi Partisi hareketini incelediğimizde, o dönemde Partinin kesintisiz bir sosyalistleşme süreci içinde bulunduğunu daha önceki yazılarımızda belirtmiştik. Partinin "sosyalistleşmesi", işçi sınıfının partisi olma niteliğinin gelişmesi demekti ve bu süreç 4. Büyük Kongre'de en ileri noktasına varmıştı.

12 Mart döneminden Türkiye toplumu, kitleleri daha politikleşmiş, daha sola dönük olarak çıktı. Parti yöneticilerinin ve üyelerinin bir bölümü de aynı yıllarda politik deneyim kazandılar, bilinçleri daha durulaştı ve keskinleşti. Mahkemede Genel Başkan'ın yaptığı ve yöneticilerinin bir bölümünün katıldığı savunma, Parti'nin işçi sınıfının partisi olma niteliğini tutarlı ve sistemli bir biçimde açıklıyor ve savunuyordu.

Bu nedenlerle 1 Mayıs 1975'te yeni Parti, eskisinin 4. Büyük Kongre'de ulaştığı düzeyden daha da ileri bir düzeyde kuruldu. O günden bu yana da Program ve Tüzüğündeki ilkeleri, daha da açıklayarak ve somutlaştırarak yaşama geçirmek yönünde yol aldı. Birinci Büyük Kongre'de Parti'nin işçi sınıfının partisi olduğu gerçeği açıklanıp vurgulandı.

İşçi sınıfının politik hareketini tekeline almaya çalışan, bu hareket üzerinde "müktesep" hak ileri süren öznel iddialarla işçi sınıfının partisi olunamazdı. Toplumun somut koşullarının bilimsel sosyalizm açısından somut tahliline dayanan stratejisi ve pratiğiyle demokratik merkeziyetçi örgütlenişi ve işleyişiyle, bu çerçeve içinde verdiği politik mücadele ile ancak bir parti işçi sınıfının partisi olma niteliğini ve böyle tanımlanma hakkını kazanabilirdi. Türkiye İşçi Partisi bunu başarmış partiydi.

2. Büyük Kongre kararlarında Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfının partisi olma niteliğinin iki ögesi dile getiriliyor, vurgulanıyor. Birincisi, işçi sınıfının politik hareketi olarak Parti hareketinin geçmişten geleceğe uzanan sürekliliği, kesintisizliğidir. Parti bu sürekliliğin bilincindedir; bir yandan işçi sınıfımızın tarihinden koparılmayı reddederken, öte yandan, her hal ve şartta hareketi örgütlü olarak sürdürme, geleceğe uzanma kararını dile getirmektedir. Aslolan ad sürekliliği değildir; o, biçimde kalan bir ögedir. Aslolan özün, yani işçi sınıfının politik hareketinin kendisinin sürekliliğidir. İşçi sınıfının, politik hareketi değişen koşullarda ad ve örgüt değiştirebilir, ama hareket sönmez ve yok olmaz; kendisine uygun ve özgün olan örgütlenişi mutlak gerçekleştirir. Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın geçmişten süzülüp gelen politik hareketinin verili koşullarda özgün ve bilimsel sosyalizmin evrensel ilkelerine uygun örgütlenişidir.

Kararlarda dile getirilen, işçi sınıfının partisi olma niteliğine ilişkin ikinci öge enternasyonalizmdir. Bu konuda da çok önemli noktalar üzerinde durulmuştur. Birincisi, işçi sınıfı hareketinin ulusal ve uluslararası nitelik ve çıkarları arasında uzlaşmaz zıtlıklar, çelişkiler bulunmadığıdır. Uzlaştırılamaz çelişkiler bulunmaz, çünkü çeşitli ülkelerin işçi sınıfı hareketleri, nesnel koşullardan ötürü özünde enternasyonalisttirler. Gelişmiş veya geri, tüm kapitalist toplumlarda işçiler aynı hasım güçlere -sermaye sınıflarına- karşı ekonomik ve politik mücadele içindedirler. Hepsinin amacı sermayenin sömürüsünden kurtulmaktır. İşçi sınıfı kendi kurtuluşunu, refahını, yükselişini başkalarını sömürmede görmeyen ve egemen sınıf durumuna geldiğinde sömürmeyi amaçlamayan biricik sınıftır. Ülkelerin işçi sınıfları arasında sömürüye dayalı çıkar çelişme ve çatışmaları yoktur. Sosyalist ülkelerin egemen sınıf konumuna gelmiş işçi sınıfları ise, bir yandan kendi ülkelerinde sosyalist düzeni ve dünya sosyalist sistemini geliştirip güçlendirmek uğraşı içindedirler, öte yandan da uluslararası arenada kapitalizme karşı mücadele vermekte, o ülkelerin işçi sınıfları ve ulusal kurtuluş savaşçılarıyla dayanışmaktadırlar.

Bundan da öte, hareketin bu iki yüzü, ulusal ve uluslararası yüzü arasında birbirini tamamlayan karşılıklı bir etkileşme vardır. Bütün bu nedenlerden ötürüdür ki enternasyonalizm bir ülkenin "işçi sınıfı hareketinin gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde gelişme ve güçlenmesinin temel koşulu"dur.

Enternasyonalizme gerçekten ve özlü katkıda bulunabilmenin vazgeçilmez koşulu işçi sınıfı hareketinin kendi ülkesinde gelişip güçlendirilmesidir. Bir işçi sınıfı hareketi ne kadar güçlü ise, işçi-emekçi kitleleri yönlendirebiliyor, ülke siyasetine ağırlığını koyabiliyor, sömürücü egemen sınıfları kuşatabiliyorsa, dünya işçi sınıfı hareketine o denli katkıda bulunabilir, hizmet edebilir. Devrim ihraç ve ithal edilemediği gibi enternasyonalizm de öyledir.

İşçi sınıfı hareketlerinde nesnel koşullardan ötürü kendiliğinden varolan enternasyonalist özü bilinç düzeyine çıkarmak, düzenli ilişkilere dönüştürmek, dayanışmayı gerçekleştirmek işçi sınıfı partilerinin işlevi ve görevleridir. Emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin uluslar ve uluslararası şirketler düzeyindeki şiddetli rekabet ve çekişmelerine rağmen bütünleşmeye çalıştığı ve dünya işçi sınıfı hareketi, dünya sosyalist sistemi, ulusal kurtuluş hareketleri söz konusu olduğunda kapitalist devletlerin bir araya gelip birlikte hareket ettikleri günümüz koşullarında dünya işçi sınıfı hareketinin birliği ve dayanışması sorunu güncellik ve ivedilik kazanmaktadır.

Enternasyonal bir örgüt ve merkez bulunmayışı proleter enternasyonalizminin önemini yitirdiği anlamına asla gelmez. Bunalımı derinleştikçe saldırganlığı artan ve uluslararası düzeyde operasyonlara girişen kapitalizm karşısında enternasyonalist dayanışmayı ve birlikteliği bozmamak, tersine güçlendirmek yaşamsal önem taşır. Bu enternasyonal dayanışma ve birliktelik için sadece somut durum ve sorunlarda bir dayanışma ve birliktelik çabasına girişmek yetmez. Ulusal gerek ve politikaların enternasyonalist bir çerçeve içinde değerlendirilmesi; işçi, emekçi kitlelerin enternasyonalist bir anlayışla eğitilip bilinçlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme, bilinçlendirmeler, kuşkusuz bilimsel sosyalist teori ve pratik çerçevesinde olacaktır. Ulusal ve uluslararası sorunlar birbirlerinden kopuk değil bağlantılıdır ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin güçlü olması, her ülkenin işçi sınıfı hareketine de yansır, onun mücadele koşullarını daha bir kolaylaştırır.

Emperyalist-kapitalist dünyanın saldırıları karşısında gerilememek, elbette ki varolan mevzileri ve kazanımları korumayı ve savunmayı gerektirir. Bu koruma ve savunma işlevini en iyi biçimde gerçekleştirmek de enternasyonal dayanışma ve işbirliğiyle mümkündür.

Ve nihayet, ulusal kurtuluş hareketleri ve savaşları dünya devrimci hareketinin bir parçası olduğu ve dünya işçi sınıfı hareketi ile dünya sosyalist sistemi gibi ortak düşman olan emperyalizmi hedef aldıkları için, proleter enternasyonalizmi bunlarla da dayanışma ve işbirliğini içerir.

2. Büyük Kongre'nin aldığı diğer 12 karar bilimsel sosyalizmden sapmalar, Doğu sorunu, emperyalizme, faşizme karşı örgütlü birleşik mücadele, CHP ve hükümete karşı alınacak tavır, Parti örgütünün çalışmaları ve büyümesi, ideolojik arılık ve Parti birliği gibi konulara bilimsel sosyalist açıdan tutarlı biçimde getirdiği açıklıkla Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfımızın partisi olma niteliğini perçinlemektedir.

Kurumlar, örgütler canlı varlıklardır. Partiler de birer örgüt, kollektif özne olarak canlı varlıklardır, zamanla değişirler. Ya gerileyip, zayıflayıp yok olurlar, ya da gelişirler, büyürler, güçlenirler. Türkiye İşçi Partisi ikinci hali göstermektedir. 2. Büyük Kongre'den Parti daha arınmış, birliği ve iç dayanışması daha bilinçlenmiş ve güçlenmiş, sınıfsal niteliği ve hedefleri daha belirginleşmiş olarak çıkmıştır. 2. Büyük Kongre Parti'nin gelişmesinde önemli bir menzil taşıdır. Bu kongreden aldığı güç ve ivme ile Parti, sosyalizm ufkuna doğru önünde uzanan hedeflere güvenli ve sağlam adımlarla ve adımlarını sürekli hızlandırarak ilerleyecektir.

"KEMERLERİ SIKMA" PAKETİ AÇILIYOR

Demokratik hakların kısıtlanmasını yine demokratik güçler eliyle meşrulaştırma çabalarına izin verilmemeli

Emperyalist devletlerle ve finans kuruluşlarıyla yapılan pazarlıkların son aşamasına gelindi ve "kemerleri sıkma" paketinin açılması için beklenen işaret verildi. Geçen Cuma günü Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu Paris'e ulaşmak için Türkiye'den ayrılırken, kamuoyu "kemerleri sıkma paketi" olarak nitelenen önlemlerin açıklanmasını her an bekliyordu.

Başta petrol ürünlerine ve başlıca KİT mamullerine yapılacak zamlar olmak üzere tüketimi kısıtlayıcı bir dizi önlemi içeren paketin açılması için son işaretin verilmesinden önce, TBMM'nde yeni mali yılın bütçe tasarısı yasalaşıyordu.

Ecevit Hükümetinin ikinci bütçe tasarısı Millet Meclisi'nde 213 red oyuna karşılık 228 kabul oyuyla benimsendi. Bütçe tasarısının yasalaşması, başlıca iki bakımdan önem taşıyordu. Birincisi, bütçenin içerdiği önlemler ve düzenleniş mantığıydı. 1979 mali yılı bütçesinin başta IMF olmak üzere emperyalist finans kuruluşlarıyla yapılan pazarlıklara göre biçimlendirildiğinden artık hiç kimsenin kuşkusu kalmamıştı. Bu bakımdan bütçe tasarısı, hükümetin, sözü edilen kuruluşlar paralelinde uygulamaya hazırlandığı ekonomik önlemlere hem giriş hem de bir zemin oluşturma işlevini görüyordu.

İSTİM ARKADAN GELİYOR

Ne var ki 1979 mali yılı bütçe tasarısının yasalaşmasının, en azından bu birincisi kadar önemli bir başka açıdan daha anlamı vardı. O da, hükümetin kısa ömürlü olacağı yönünde yapılan hesapları yalanlamasıydı. Hükümet, Milliyetçi Cephe Partileri tarafından kendisine en kısa sürelerin ömür olarak biçildiği bir sırada, yine 228 güven oyu toplamış oluyordu.

Bu, ne demekti? Bütçe tasarısının yasalaşması, sadece muhalefet partilerinin iddialarının iflasını sağlayarak mı hükümete beklediği desteği kazandırıyordu?

Hükümetin bütçe sınavını geride bırakması, herşeyden önce, uygulanmasına hazırlanan yeni ekonomik önlemler için gereken "politik destek" sahip olduğu izlenimini yaratması bakımından önem taşıyordu. Bütçe görüşmeleri sırasında, büyük sermaye çevrelerinden hükümete yönelen eleştirilerin dozunu kaybetmesi boşuna değildi. Hükümet, kamu sektörüne ağırlık verdiği ve ikili ticaret sözleşmeleriyle bunalıma çözüm aradığı yolundaki iddiaların doğru olmadığını kanıtlamak için büyük sermaye çevrelerine önemli ipuçları vermişti. Onlardan beklediği, bütçenin yasalaşması sırasında kendisine karşı tutum almamalarıydı. Bütçenin yasalaşmasından sonra ise, büyük sermayenin de "heyecanla" beklediği istikrar programının uygulanmasına geçileceği konusunda gerekli teminatlar verilmişti.

"İTHAL EDİLEN BUNALIM"

Bütçe tasarısının yasalaşmasından sonra kamuoyunun karşısına çıkan hükümet yetkilileri, ferahlatıcı bir tutum almamaya çalışmalarıyla dikkati çekiyorlardı. Hükümet yetkililerinin ortak tutumu, geniş kitleleri Mart ayıyla birlikte başlayan dönemde daha "acı" ilaçlara alıştırmaya yönelik bir tutumdu. Başbakan'ın kullandığı deyimle Türkiye'yi bir "özveri" dönemi bekliyordu.

Başbakan'ın "özveri" sözüyle tanımladığı politika, bütün dünyada son yıllarda moda olan "kemerleri sıkma" politikasının Türkiye için "yumuşatılmış" ifadesiydi. Ve Başbakan'ın hükümetin yeni alacağı önlemleri haklı göstermek için özellikle Türkiye dışındaki ülkeleri kullanmaya çalıştığı dikkatleri çekiyordu.

İleri sürülen mantık şuydu: Bütün dünya yeni bir ekonomik bunalımın eşliğine gelmişti. İran'daki son gelişmeler, dünya petrol arzını daha da sınırlayarak bu bunalımı kamçılayıcı bir etki uyandırıyordu. Şimdi Türkiye' nin de almak zorunda olduğu "özveri" önlemleri, bütün dünyada alınan ve alınacak önlemlerden daha farklı değildi.

Ankara'da yaygın olan haberler, hükümetin yeni "acı ilaç" reçetesinin, Maliye Bakanı'nın Paris'e ulaşmasından önce açıklanacağı yönündeydi. Yürüyüş baskıya hazırlandığı sırada bu haberler henüz kesinleşmiş değildi. Ne var ki Paris'te OECD yetkilileriyle yapılacak görüşmelerin niteliği bütün açıklığıyla tahmin edilebiliyordu. Maliye Bakanı' nın önünde, herşeyden önce IMF'nin ve OECD'nin öne sürdüğü devalüasyon koşulunun yumuşatılması sorunu vardı. Son bir hafta içinde yayılan haberler, IMF'nin en azından bazı ortaklarının, devalüasyon konusundaki ısrarlarını hafifletiklerini öne sürmeye başlamıştı.

"Kemerleri sıkma" paketinin ipi çözülmeye başladıkça, gerici Milliyetçi Cephe muhalefeti de bu paketin uygulanmasını faşist demagoji için kullanmak üzere kolları sıvıyordu. Özellikle AP yönetiminin, Ecevit Hükümetini düşürebilmek için asıl ve son kozlarını sonbahara sakladığı yönündeki haberler bu bakımdan temelsiz değildi. AP yönetiminin hesabı, Ecevit hükümetinin uygulayacağı yeni ekonomik önlemlerin faturasını bütünüyle yine Ecevit'e ve partisine yükleyebilmekti.

Ne var ki geçtiğimiz hafta Genel Kurmay Başkanı Evren'in sıkıyönetim uygulamasıyla ilgili uzun demeci, Milliyetçi Cephe muhalefetinin, hükümetle sıkıyönetim arasındaki ilişkiler üzerinde yaptığı hesapları gözden geçirmesini zorunlu kılıyordu. Evren'in demeci, MC partilerinin, sıkıyönetimin, Ecevit hükümetinin düşürülmesi için gerekenleri kendileri hesabına yerine getireceği biçimindeki tasarılarının tam da gerçeği yansıtmadığını gösteriyordu.

Hükümetle sıkıyönetim arasındaki ilişkilerin en azından şimdilik bir "uyumu" yansıttığına ilişkin belirtileri nasıl yorumlamalıydı? Bu, sıkıyönetimin, hükümet tarafından ilan ediliş gerekçeleri yönünde işlev göreceğinin bir kanıtı mıydı? Yoksa bundan çok, hükümetin, sıkıyönetimin bütün uygulamalarını sessiz sedasız kabullendiği ve kendisine yasal olarak düşen denetleme ve yönlendirme görevini başkalarına bıraktığı anlamına mı geliyordu?

BASKI YASALARI

Gelişmeler, bu soruların, hükümetin kendisine düşen sorumluluğa uygun davrandığı biçiminde yorumlanamayacağını gösteriyordu. Galip ihtimal, Ecevit hükümetinin, sıkıyönetim uygulamasıyla birlikte, demokratik hak ve özgürlüklerin ve bunların kullanılmasının kısıtlanması yönünde yeni ödünlere kendisini bağlaması yönündeydi. Diğer bir deyişle Ecevit hükümeti, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, faşist odakların üzerindeki örtülerin yerli yerinde tutulması doğrultusunda kendisinden beklenen işlevleri yerine getirme zeminine doğru hızla kayıyordu.

Millet Meclisi'nde tartışılmasına başlanan "tedbirler paketi" yasa önerileri, bu kayışın en belirgin kanıtıydı. Kamuoyuna alıştıra alıştıra takdim edilen "baskı tasarıları", şimdi hükümetin destekleriyle sağlamlaştığı görünümünden güç alarak gündeme getiriliyordu. Anlaşılan hükümet, antidemokratik güç ve odakların altında kalmamanın yolu olarak, onlarla uzlaşma ve "iyi geçinme" taktiğini benimsemişti.

Bu taktiğin, yalnız hükümeti değil, aynı zamanda ülkedeki demokratik mevzi ve kazanımları nereye götürebileceği, bugüne kadarki deneyimlerle ortaya çıkmıştır. Demokratik güçlere, antidemokratik, gerici, faşist odaklara "iyi geçinme" politikası karşısında rehavete kapılmak değil, son derece uyanık olmak görevi düşmektedir. Demokratik hak ve özgürlüklere yönelen sınırlamaları ilerici ve demokratik güçler eliyle meşrulaştırma çabalarına olanak tanınmamalıdır.

Mimarlar Odası

Genel Kurul kararlarını uygulamamak için sıkıyönetime başvuranlar

Mimarlar Odası Genel Kurulunun nerede toplanacağı konusu, uzun süredir günlük basına da yansıyan çelişkili haberlerle bir belirsizlik taşıdı. Oysa ki Mimarlar Odası Genel Kurulunun İstanbul'da toplanması geçen Genel Kurulun kararıyla saptanmıştı. Ancak sıkıyönetimden gerekli iznin alınması sorunu uzun süre kamuoyunu meşgul etti. Gazetelerde önce sıkıyönetim tarafından Genel Kurulun İstanbul'da yapılmasına izin verilmediğine, ardından da verildiğine ilişkin haberler yer aldı.

Günlük basına yansıyan bu çelişkili haberlerin ardında Genel Kurula yönelik oy hesapları bulunmaktaydı. Genel Kurulun İstanbul'da toplanması durumunda yönetimi elde tutmak açısından pek avantajlı olamayacaklarını hesaplayan ve bugün Oda Merkez yönetiminde ağırlıklı olan grubun girişimleri, basındaki çelişkili haberlerin temel nedeni oldu. Bugünkü yönetim yasal bakımdan hiçbir gerek olmadığı halde, Sıkıyönetim Komutanlığına bir yazı yazarak, Genel Kurul'un İstanbul'da toplanamayacağının "teyidini" istedi. Ardından da Genel Kurulun Ankara'da toplanacağını duyuran ilanlar verdi. Bugüne kadar keskinliği kimselere bırakmayanların bu ilkesizliği Oda çevrelerinde geniş bir tepkiye yol açtı. Genel Kurul kararlarına, Oda kitlesine saygıyı görev bilenlerin karşı çıkışları sonucunda, Oda yöneticileri Genel Kurulun İstanbul'da toplanması için bir kez daha girişimde bulunmak durumunda kaldılar.

Bugün İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından yapılan açıklama ile Genel Kurulun İstanbul'da toplanması için gerekli iznin verildiği açıklandı. Buna karşın alınan haberlere göre Mimarlar Odası Genel Kurulunun nerede toplanacağı, Oda yöneticileri tarafından belirsiz bırakılmak, Ankara'da toplanması sağlanmak isteniyor. Genel Kurul kararlarını uygulamamak için sıkıyönetime başvuranların, görüşlerinin "teyidini" isteyenlerin oluşturdukları bu düğüm önümüzdeki günlerde çözülecek.

Mikdat Şimşek'lerin arkasındaki odaklar dağıtılmalıdır

Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden, sosyalist bilim adamı Necdet Bulut'u öldürmekten sanık olarak aranan, faşist hareketin besleyip büyüttüğü, lokallerinde yatırdığı, eline otomatik silahlar verip hedefler göstererek ortaya saldığı piyonlardan biri olan Mikdat Şimşek, Ankara'da polis tarafından yakalanarak geçtiğimiz hafta basın mensuplarına gösterildi. Ulus'ta bir avukatın bürosunun tuvaletinde yakalanan sanık, ifadesinde Necdet Bulut'un öldürülmesi olayının yanısıra, yurdun çeşitli yerlerinde birçok öldürme ve yaralama olayına da karıştığını itiraf etti.

ÖĞRENCİ YURTLARINDAN PARTİ LOKALLERİNE

Mikdat Şimşek, polise verdiği ifadesinde, Milliyetçi Hareket Partisi ile ilişkisini de açıkça ortaya koyuyordu. Uzun süre Ankara'da kalarak MHP Altındağ ilçesi gençlik lokalinde çay ocağında durduğunu ve burada kendi kendisini kaza sonucu silahla yaraladığını bildiren Mikdat Şimşek'in en büyük özeliiği "gezginci" olmasıydı. Trabzon doğumlu olan Mikdat Şimşek'in kendi anlattığı "yaşam öyküsü" şöyleydi:

"Küçük yaştan beri sağ görüşü benimsiyorum. Trabzon'da ilkokulu bitirdikten sonra bir süre kerestecilik yapan babamın yanında çalıştım. Bu arada karıştığım ilk olayda sol görüşü benimseyen arkadaşlarım tarafından başımdan yaralandım. Daha sonra temin ettiğim bir silahla İstanbul'a gittim. Trabzon öğrenci yurdunda kalırken bir kahvede üzerimde silahla yakalandım.

Necdet Bulut'un katili profesyonel cani Mikdat Şimşek cinayetleri itiraf ediyor.

Mithat Şentürk takma adıyla 38 gün cezaevinde tutuklu kaldım."

Necdet Bulut'un katili daha sonra Trabzon'a dönerek bir süre Emniyet Müdürlüğünde ayakkabı boyacılığı yaptığını, bu nedenle "sağ görüşlü" arkadaşları tarafından "ajanlıkla" suçlandığı için Karadeniz Ereğlisine gitmek zorunda kaldığını açıklıyordu.

Küçük yaşlardan beri "ülkücü"lerle sıkı bağları olan Mikdat Şimşek, bu arada birçok öldürme ve yaralama olayına karışıyordu. 1977 yılında İstanbul Ümraniye'de sol görüşlü öğrencilerin üzerine ateş açarak iki kişiyi yaraladığı, aynı yıl Sultanahmet meydanında Zeki Bük adlı öğrencinin öldürülmesi olayına karıştığı bildirilen katil, Karadeniz Ereğlisi'nin Araplı bucağında 1978 Haziran'ında Taner Aday'ın yaralanması ile Ankara Altındağ caddesinde bir kitapçı dükkanına patlayıcı madde attığını da itiraf ediyordu.

FAŞİZM BİLİME DÜŞMAN

Küçük yaştan beri karıştığı olaylarda "deneyim" sahibi olan Mikdat Şimşek, daha sonra daha büyük boyutlu ve tam profesyonelce bir suikast olayında görevlendiriliyordu. Trabzon'dan tanıdığı ve Trabzon'daki "Ülkücü gençliğin teşkilatlandırılması" ile görevli "Sakal" lakabı ile anılan Mustafa Seyhan'ın, kendisini "ülküdaşların" barınak olarak kullandığı Boztepe mahallesindeki bir kilisenin altında bulunan kullanılmayan bir eve götürdüğünü, burada daha önceden tanıdığı "ülkücü" Temel Kahveci, Hüseyin Koloğlu, İlhan Karahanoğlu ve Tamer İpekçioğlu ile birlikte Necdet Bulut'a yapılacak suikastı planladıklarını anlatan katil, Mustafa Seyhan'ın daha sonra kendilerine silah verdiğini bildiriyordu. Yapılan plan gereğince saat 21.30 sıralarında Mustafa Seyhan'ın kullandığı Anadol marka bir otomobile binerek Trabzon-Rize karayolunda KTÜ sahil sitelerine sapan yol üzerinde barikat kurduktan sonra Necdet Bulut'un otosuna hep birlikte ateş ettiklerini de belirten Mikdat Şimşek, daha sonra aynı eve geri dönerek silahları Mustafa Seyhan'a geri verdiklerini bildiriyordu.

Sulkast sonucu ağır yaralanan sosyalist bilim adamı Necdet Bulut bir süre sonra yaşamını yitirirken, eşi Neşe Bulut ile oğlu Yiğit Bulut da olayda tabanca kurşunlarıyla yaralanıyorlardı. Bilime düşman faşizm, böylelikle bu hepsini besleyip büyüttüğü militanlardan birinin acımasız namlusundan çıkan kurşunlarla ülke çapında değerli bir bilim adamının yaşamına kıyıyordu.

Necdet Bulut'un öldürülmesi, eşi ve oğlunun yaralanmasıyla sonuçlanan bu iğrenç suikast sadece Mikdat Şimşek adlı gözü dönmüş katilin ve olaya karışan beş arkadaşının çerçevesi içinde ele alınamaz. Bu kanlı suikasti yerine getirenler, bu cinayeti "kendi başlarına karar vererek" işlemiş olamazlar. Bu olaydan sonra Adana'da dört kişinin ölümüyle sonuçlanan bir kahve taraması olayına karışan Mikdat Şimşek'i cezaevinden kaçtıktan sonra iki ayda sekiz kişi öldürdüğünü bildiren Veli Can Oduncu'yu, canı sıkıldığı için adam öldüren Ferhat Tüysüz'ü yönlendiren güçler vardır ve bunlar bellidir.

Daha küçük yaşlarında ellerine silah verilerek sosyalistlerin, ilericilerin, demokratların üzerine salınan katilleri yetiştiren örgütün ve politik hareketin kimliği artık hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortadadır. Necdet Bulut'un katili sadece Mikdat Şimşek ile arkadaşları değil, onları yönlendiren, onlara emir veren, silah ve para temin eden, saklanmalarını sağlayan, ülkenin bir ucundan bir ucuna göndererek cinayetler işleten faşist harekettir. Bunun için sadece bir piyon olan bu katillerin ortaya çıkarılıp yakalanmaları yeterli değildir. Asıl zorunlu olan, Mikdatları, Tüysüzleri, Veli Odunculan örgütleyen, işçi sınıfına, onun yandaşlarına, ilericilere, demokratlara, bilime, insanlığa düşman odağın ortaya çıkarılmasıdır. Necdet Bulut'un öldürülmesi olayı, sadece Emniyet Müdürlüğünde başı öne eğik suçlarını itiraf eden bir katilin kişisel "suçu" değil, büyük sermayenin en gerici, en azgın, en ırkçı kesimlerinin faşist diktatörlüğünü kurma ereğiyle yola çıkan faşist politik hareketin, bu ereğe ulaşmak için uyguladığı eylemler zincirinin bir halkasıdır.

Necdet Bulut'un katillerinin yakalanması önemli bir olaydır. Ancak, bu olayın ardındaki faşist odağın eylemlerine tümüyle bir son verilmedikçe, bu odağın yok edilmesi için gerekenler yapılmadıkça, gelecekteki yeni saldırı, cinayet, terör olaylarının önlenmesi yolunda en küçük bir adım bile atılamamış olacaktır. Düşman, eli kanlı militanlarından, talimat verici merkezlere, faşist parti lokallerinden, faşist örgütlere kadar bir bütün olarak ele alınmalı, gelecekte bu tür olayları önlemek için en başta "örgütleyici" yok edilmelidir.

Demokrasi şehitlerinin anısına

Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) tarafından demokratik ve özerk üniversite mücadelesine en çok katkıda bulunan kişilere her yıl verilmekte olan Seha Meray Onur Ödülü faşist saldırılar sonucu öldürülen dört bilim adamına, Doç.Dr. Orhan Yavuz, Doç.Dr. Bedrettin Cömert, Ord.Prof.Dr. Bedri Karafakıoğlu, ve Y.Prof.Dr. Necdet Bulut'a verildi.

Ödül töreni 28 Şubat günü ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği lokalinde yapıldı. Törende ilk konuşmayı yapan TÜMÖD Genel Başkanı Prof.Dr. Nuri Karacan Seha Meray Onur Ödülü'nün anlamı üzerinde durdu. Özerk ve demokratik üniversitenin özellikle Türkiye gibi geri kalmış ülkelerdeki önemini vurgulayan Karacan asıl amacın demokratik üniversite olduğunu, özerkliğin ancak bunun gerek koşulu olduğunu belirtti. Karacan bugün ülkemizde demokratik üniversiteyi gerçekleştirmekten henüz çok uzak olunduğunu, bu nedenle bu yolda mücadelenin çok büyük önem taşıdığını söyledi. Prof. Karacan sözlerine şöyle devam etti: "Onun içindir ki özerk ve demokratik üniversite mücadelesine en çok katkıda bulunanlara verilen Seha Meray Onur Ödülü ayrı bir anlam taşıyor. Bildiğiniz gibi bu ödül ilk defa geçen yıl sayın KTÜ Rektörü Prof.Dr. Erdem Aksoy'a verilmişti. Bu yıl Yönetim Kurulumuz ödülün Orhan Yavuz, Bedrettin Cömert, Bedri Karafakıoğlu ve Necdet Bulut'a verilmesini oybirliğiyle kararlaştırdı. Bu arkadaşların doğum yerleri, yaşları, uzmanlık alanları farklı. Fakat onları birleştiren bir nokta var: Düşüncelerinin yönü, Türkiye'nin daha aydınlık bir geleceğe kavuşması için özlemleri. Onları birleştiren bir başka nokta da kendilerine sıkılan kurşunların aynı faşist ellerden çıkması."

Seha Meray Onur Ödüllerinin dağıtımı sırasında Necdet Uğur konuşuyor.

Bu dört bilim adamını birleştiren bir noktanın da — bir gün önce alınan bir haberden öğrenilenin dışında — bugüne kadar katillerinin bulunmamış olması olduğunu belirten Karacan, demokratik üniversite mücadelesinde hayatlarını öne sürerek mücadeleyi yürütenlerin sadece bu dört bilim adamı olmadığını söyledi, ağır yaralanan, saldırıya uğrayan, sürekli tehdit altında yaşayan öğretim üyelerini hatırlattı. Karacan sözlerini şöyle bitirdi: "Bu olgular bugünün Türkiyesinde üniversitede demokratik mücadelenin zorluklarını ve siyasal iktidarın ne kadar yetersiz olduğunu gösteren tipik örneklerdir. CHP iktidarının başa geçtiği günden bu yana saldırıların durmamış olması bugünkü siyasal iktidarın yeteri kadar meselenin üzerine eğilmediğini ve işin ciddiyetini yeterince anlamadığını gösteriyor. Türkiye'deki faşizmi yeteri kadar değerlendiremeyen ve onbeş günde asayişi sağlayacağını söyledikten sonra ondört ay sonunda hâlâ faşist odakların üzerine yürümeyen bir iktidar, sanıyorum ki, en azından kendisi için çok iyi bir gelecek hazırlamıyor.

"Gerek Orhan Yavuz, gerek Bedrettin Cömert, Bedri Karafakıoğlu ve Necdet Bulut bize nasıl davranılacağını öğrettiler, yolumuza ışık tuttular. Hiç unutulmayacak şerefli isimler ve anılar bıraktılar. Biraz sonra bu ödülü onlar adına alacak olan eşleri ve çocukları onlarla ne kadar öğünseler yeridir."

Törende daha sonra konuşan ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği Başkanı Doç Dr. Ersin Tulunay Seha Meray'ın kişiliği üzerinde durdu. Tulunay şöyle devam etti: "Bu yıl Seha Meray Onur Ödülü faşist canilerce kurşunlanan dört bilim adamına verilmektedir. Bu arkadaşlarımızın bugün burada bulunamamaları bile 'saldırılar hangi taraftan gelirse gelsin' klişesini öne sürerek tarafsızlık yaptığını zannedenlere herhalde yoğun saldırıların nereden geldiğini açık seçik göstermektedir.' Öğretim üyesinin tarafsız olamayacağını; gerçeğin, doğrunun yanında taraf tutmak zorunda olduğunu belirten Tulunay sözlerini şöyle bitirdi: "Orhan Yavuz, Bedrettin Cömert, Bedri Karafakıoğlu ve Necdet Bulut doğrunun ve ilerinin yanında olduklarından ötürü karanlık güçlerce, faşist canilerce kurşunlanmışlardır. Onların yaşamları ve anıları bizlere her zaman önder olacaktır."

Törenin son konuşmacısı Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'du. Uğur'un konuşmasında, kendisinden önce söz alan bilim adamlarının eleştiri konusu yaptıkları hükümet politikasını haklı göstermeye çalışan bir üslubu benimsediği dikkatlerden kaçmadı. Uğur'un konuşmasıyla bilim adamlarının açıklamaları, Türkiye'de faşist katilamların arkasındaki odaklara karşı birbirinin tam tersi iki yaklaşımı simgeliyordu.

Törende daha sonra Orhan Yavuz'la Bedrettin Cömert'in ödüllerini eşleri Şadiye Yavuz ve Augustina Cömert, Necdet Bulut'un ödülünü oğlu Yiğit Bulut aldılar. Karafakıoğlu'nun ödülü İstanbul'da eşine verilecek.

Soda işçileri engelleri yıkarak başarıya yürüyor

EKONOMİ HABERLER

YENİ YILDA YENİ STAND-BY

Kısa adı IMF olan Uluslararası Para Fonu ile Türkiye arasında geçtiğimiz yıl Nisan ayında imzalanan ve iki yıllık bir süreyi kapsayan "Stand-by" anlaşmasının birinci yılı tamamlanmadan, yeni bir "Stand-by"dan söz edilmeye başlandı. Çünkü, birinci yıl için IMF tarafından öne sürülen koşullar yerine getirilmemiş, kamu kuruluşlarına öngörülenin üzerinde kredi kullandırılmıştı. Ayrıca, bütçe uygulamasında Merkez Bankası kaynaklarından yapılan borçlanma azaltılmamış ve enflasyonun da % 20 dolayında kalması sağlanamamıştı. Sonuçta, Türkiye'nin, belirlediği koşullara uymadığı kararına varan IMF 25 Şubat'ta süresi dolan 30 milyon özel çekme hakkı (yaklaşık 40 milyon dolar) tutarındaki üçüncü kredi dilimini kullandırmadı. 25 Şubat'tan sonra kullanılması öngörülen 25 milyon Özel Çekme Hakkı tutarındaki dördüncü dilimden de ses seda çıkmadı. Türkiye'ye "Taze Para" sağlamayı IMF ile anlaşma ve bu örgütle olan ilişkilere kesinlik kazandırma koşuluna bağlayan Yabancı Bankalarla geçen hafta yapılan görüşmelerde anlaşma taslakları üzerinde "uyuşma" sağlandı. Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankası'ndan onay alındıktan sonra 400 milyon dolarlık kredinin kullanılabilmesi için bankalarla yeniden görüşülecek ve son biçimini alan metinler, bu kuruluşların teker teker onayına sunulacak.

●

YENİ BÜTÇE ÖZVERİ BEKLİYOR

1979 mali yılı konsolide bütçesi 406 milyar 875 milyon lira olarak bağlandı. Başbakan Ecevit ve Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu tarafından konuya ilişkin olarak Meclis kürsüsünde yapılan konuşmalarda ısrarla, milletten anlayış beklendiği vurgulandı ve "sanayiciden, kentliden, köylüden, memurdan, işçiden, herkesten özveride bulunmaları istendi.

●

YABANCI SERMAYEYE YENİ HARAÇLAR

6224 sayılı yasa çerçevesinde yabancı sermaye uygulamasında yapılacak değişiklikler konusundaki çalışmalar son aşamaya ulaştı. "Yabancı sermaye girişine yeni bir yön getirmek ve ülkeye gelecek yabancı sermayenin verimli bir biçimde kullanılmasını sağlamak amacıyla" getirildiği söylenen değişiklikler turizm yatırımlarının, yabancı sermaye payına bakılmaksızın özendirilmesini öngörüyor. Sermaye girişlerinde makine imalat, elektro mekanik ve petrol dışında kimya sektörlerini, "ara malı" ve "yatırım malı" niteliğindeki alanları öncelikli alanlar olarak belirleyen yeni düzenlemeye göre, yüzde 100 ihracata dönük yabancı sermaye teklifleri, sektör önceliği ve yabancı sermaye payına bakılmaksızın özendirilecek...

●

Mersin Soda Sanayii'nde 8 Ağustos 1978'de başlayan grev dört buçuk ay sürdükten sonra CHP ağırlıklı hükümet tarafından Aralık 1978'de ertelendi. Dört buçuk ay başarı ile sürdürülen grev, işyerindeki mühendis ve diğer personelin de katılmasıyla kamuoyunun dikkatlerini üzerinde toplamıştı. Soda Sanayii'ndeki bu grev, YÜRÜYÜŞ tarafından da sürekli izlenmiş, 190 ve 199'uncu sayılarında yeralan yazılarda konuyla ilgili gelişmeler yeralmıştı. Grev süresince işçiler ve teknik elemanlar üzerinde işveren tarafından uygulanan baskılar, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün işveren yanlısı kararları ve hükümetin grevi kırmak için gösterdiği çabalar, YÜRÜYÜŞ'ün anılan yazılarında açıklandı.

SODA İŞÇİLERİNİN EDİNDİKLERİ DENEYLER, BÜTÜN OLUMSUZ GELİŞMELERE RAĞMEN, BUGÜNKÜ SINAVI DA BAŞARIYLA VERMELERİNİ SAĞLAYACAK

●

Soda Sanayii işvereni, 8'i mühendis, 24 işçinin zorunlu izne ayrılmasına kadar, işyerinde üretimi kendi çıkarları yönünde dilediği gibi yapma politikasında, dizginleri bu kez işçilere kaptırdı. İşçiler işverenden yazılı iş emirleri istediler, iş sonuçlarını da yazılı olarak raporla bildirdiler. Yasal haklarını da kullanarak pasif direniş yapmanın yollarını buluyorlardı işçiler. İşverenin üretimi engelleme gerekçesiyle 24 kişiye zorunlu izin vermesinden sonra, işçiler pasif direniş yöntemlerini değiştirdiler, fabrikada gruplar halinde dolaşarak sloganlar attılar, kendi aralarında çeşitli eğlenceler düzenleyerek morallerini yüksek tutmaya çalıştılar, işveren yanlılarını fabrikanın çeşitli bölümlerine sokmadılar. İşçilerin bu hareketleri bazı maceracı gruplar tarafından taşkın hareketlere dönüştürülmeye çalışıldı. Türkiye İşçi Partisi üyesi işçiler, başından beri işçilerin zararına olabilecek hareketleri önlemeye, hareketi doğru hedeflereyöneltmeye çalıştılar.

Fabrikada gelişen olayların, Soda Sanayii işvereninin boyutlarını aşmasıyla, Şişe-Cam Holding yetkilileri gelişmelere el koydular. Holding yetkilileri sadece parasal konuları içeren ve 16 Şubat'ta çalışmaya başlanmadığı takdirde, yasaları uygulayacaklarını belirten bir bildiri yayınlamak istediler. Bu girişimlerinin işçiler tarafından engellenmesi üzerine, aynı bildiriyi gazetelerde yayınladılar.

Çağrıya rağmen çalışılmaması üzerine, işveren, bir işyeri temsilcisi ve bir sendika yöneticisi hariç, izinli olan 24 kişinin de dışında, 24 işçinin iş akitlerini feshetti.

Bu gelişmelerin sonucunda, o güne dek işveren ve işçi arasında kalan ve sendikasız ama, ilerici nitelikleriyle bilinen kişilerin de aralarında bulunduğu dört müdür, yedi şef ve üç mühendis, ortak bir bildiri yayınlayarak, olayların sorumlusunun işveren olduğunu ve toplu sözleşmenin hemen imzalanarak üretime başlanmasını istediklerini açıkladılar.

Bu bildirinin ardından, bildiriyi imzalayan dört müdür, altı şef ve iki mühendisin iş akitleri, tazminatları verilerek feshedildi. O güne dek işçilere karşı işverenin yanında yeralmış olan bu kişiler konuyla ilgili olarak kamuoyuna şu açıklamayı yaptılar:

"Biz Soda Sanayi A.Ş.nin kilit mevkilerinde bulunan dört müdür altı şef ve iki mühendis 22 Şubat günü topluca işten atıldık. Nedeni 21 Şubat günü yayınladığımız kısacık bildiriden başka şey olamaz. Ilgili Yönetim Kurulu kararının, sırf bu maksatla aynı gece apar topar Adana'da buluşan Yönetim Kurulu Başkanı ve Murahhas Üye tarafından alındığı anlaşılıyor.

"Sümerbank temsilcisi dahil diğer üyeler nasıl olsa imzayı basacaklardır. İşverenin bizzat kendisinin en güvenilir ve vazgeçilmez elemanları arasında saydığı bizleri böylesine görülmemiş bir acelecilikle işten uzaklaştırmasına neden olan bildirimiz, özellikle grev ertelemesinden sonra, değişik zamanlarda ayrı ayrı yaptığımız öneri ve uyarıların ortaklaşa açıklanmış özetidir. İşveren toplu sözleşme için yaptığı son tekliflerini gazete ilanları ile açıklamış bulunmaktadır. Ancak bunlardan esas uyuşmazlık maddesinin iş güvenliği ile olduğu anlaşılmamaktadır. Bu güvenceleri ön planda tutmakla, çalışanların ne kadar haklı olduğu ise, ispiyon raporları üzerine keyfe göre, gerekçe bile göstermeksizin yahut sudan gerekçelerle 24 elemana zorunlu izin verilmesi, arkadan bir diğer 24 elemanın, sonra da biz onikilerin işten atılması ve bundan sonrası için de daha büyük ölçülerde toptan işten çıkarılmaların planlanması ile kanıtlanmıştır.

"İşçi bugüne kadar anlaşılır nedenlerle zaman zaman hırçınlaşmışsa da savaşımını gene de vakarla ve olaylara neden vermemek için dikkat ve olgunluk göstererek yürütmüştür. Ancak baskının artması ve planlandığı gibi toptan işe son verme gibi eylemlere girişilmesi, Soda Fabrikasında ve civarında olumsuz olaylara neden olursa, bunun sorumluluğunun nereden kaynaklandığı da bilinmelidir. İşimize son verilmesinin tek nedeni olan bildirimiz gayet açıktır. Bunda kötü niyet aranması ve bulunması ise kötü niyetin kendisidir."

Mersin Soda Sanayii'ndeki olaylar yalnızca bunlarla sınırlı değil. Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Kılınç'ın da, Mersin'de işverenle, işçilerden saklı görüşmeler yaptığı biliniyor. Fabrikanın, holding yöneticileri tarafından gözden çıkarılabileceği de önümüzdeki günlerdeki bir başka gelişme olabilir. Mersin Soda Sanayii işçileri bugüne dek çok şey öğrendiler bu olaylardan. Fabrikadaki bütün olumsuz gelişmelere karşın, soda işçilerinin edindikleri deneyler, bu sınavı da başarıyla vermelerini sağlayacaktır.

●

Amerika'dan...

Bay Fenik'in maceraları

MEHMET TUNCA

Düşünebiliyor musunuz günümüz Türkiye'sinde bir akşam TRT haber bülteninde aşağıdaki haber-yorum okunuyor? İsterseniz, birlikte okuyalım:

'İran haberlerini bilmem izliyor musunuz? Biz bir polisiye roman gibi televizyonlarda, radyolarda günü gününe izlemekteyiz. İran son olaylardan sonra anarşinin kucağına atılmıştır. İran'da kalan yedi bin Amerikalının tahliyesi bu hafta sonu yapılıyor. Türkiye, Türkiye'deki Amerikan üslerinin Amerikalıların tahliyesi için kullanılmasına izin verdi. Tahran'daki Amerikan sefaretinin basılmasını, Amerikalıların ölüm kalım mücadelesi verdiklerini muhakkak ki duydunuz. Eskiden bir Amerikalının burnu kanasa bütün Amerika oradadır diye bir söz vardı. Bugünkü politika yumuşatıcı bir politika, yine gazetelerde okuduk, Amerika'da Şah aleyhine başkaldıran elli bine yakın İranlı öğrencinin İran'dan paraları gelmediği için Amerikan muhaceret makamları İranlı öğrencilerin haftada yirmi saat çalışmalarına ve para kazanıp tahsillerine devam etmelerine izin verdi. Dünya üzerinde Amerikan aleyhtarlığı ne kadar dal budak salsa insanın inanmayacağı geliyor. Hikayeyi bilirsiniz, Lübnan'a Amerikalılar çıktığı zaman, koca koca harflerle dağlara taşlara 'Yankee go home', 'Amerikalı Evine' diye yazmışlar, altına da ufacık 'Take me with you' 'Beni de beraber götür' demeyi ihmal etmemişler. Tahran'ı tahliye eden Amerikalılara da aynı sözler söyleniyor. İranlılar, Amerika'nın ve Amerikalıların kendilerine ne kadar faydalı olduğunu Amerikalılar İran'dan ayrılınca daha iyi anlayacaklar.'

Olay, ABD de 16 Şubat 1979 Cuma akşamı 21.00 ile 21.05 arası yaşandı. Ve binlerce Türkiyeli yukardaki "yorum"u tek haber kaynağı olduğu için (Türkçe radyo olarak) zorunlu olarak "Türkiye'nin Sesi" adlı radyodan baştan sona dinledi.

Başta bizler, yani ABD de New York, New Jersey çevresinde geçici olarak öğrenim nedeniyle bulunan öğrenciler olmak üzere, ABD'ye yerleşmiş Türkiye'lilerin de önemli bir bölümü, kısacası binlerce Türkiyeli yıllardır Faruk Fenik (Mümtaz Faik Fenik'in kardeşi) Acentası'nın "Türkiye'nin Sesi" diye adlandırdığı, gerçekte Amerikan emperyalizminin öz ve sadık sesi niteliğindeki radyo bozmasını dinlemek zorunda kalıyoruz. Kimimiz gazetelere abone olamadığımızdan, kimimiz Türkiye'den daha seri haber alabilmek kaygısıyla her hafta Salı ve Cuma günleri yarımşar saat azap çekerek (eskiden bay Fenik'in bir de 1 saatlik televizyon programı vardı) bu saçmalığı yaşıyoruz. Zaman zaman örgütsel ve kişisel olarak bu "Zat"a gereken uyarılar yapılmasına karşın, sola sataşmayı, yanlış, kasıtlı haber vermeyi ve herkese kendi yaptıklarını öğütlemeyi terketmedi.

Bu kez, bu "Zat"ı Türkiye halkına tanıtmayı görev bildik. Türkiye'nin safraları ABD de ne gibi işlerde kullanılıyor bilinsin, tanınsın ve zamanı gelince hesabı sorulsun dedik.

●

Köy-Koop'ta antikomünizm silahı geri tepti

Köy emekçilerinin en büyük ekonomik-demokratik kitle örgütü olan Köy-Koop'un VI. Olağan Genel Kurulu 24-25 Şubat günlerinde yapıldı. Köy-Koop'un güçlenerek çıktığı Genel Kurul'da yönetim kurulu üyeliklerinin büyük çoğunluğuna "demokratik muhalefet" grubu adayları seçildi.

Maocu ceridelerin desteğiyle yola çıkan merkez grubu, daha başlangıçta, kendi içindeki tutarsızlığın en ilginç örneklerini sergiledi. Yönetim Kurulu çalışma raporu ekinde verilen bilanço ve kâr-zarar cetvellerinde, tahsil edilemeyen alacaklar ile alınacağı kuşkulu vergi iadelerinin bile muhasebeleştirilip "kâr"a eklendiği görüldü. Bilançoda 64 milyon olarak gösterilen kârın büyük bir kısmı yukarıda belirtilen şüpheli alacaklardan ve gayrımenkul değer artışlarından geliyordu. Delegeler yüksek kâr göstermenin gerekçesinl, Genel Müdürün kârdan yüzde 5 prim almasına yordular. İşin asıl ilginç yönü Denetleme Kurulu raporunda belirtilenler idi. Raporda; Denetleme Kurulunun hesapları kısmen inceleyebildiği, Genel Kurulun bir gün öncesine kadar hesapların incelenme olanağı bulunamadığı, edinilebilen bilgiler ışığında nohut, elma, sandık, pamuk satışlarında zarar edildiği, yerli ve yabancı tüccar ve aracı firmalarla yasalara aykırı anlaşmalar yapıldığı ve tüm pazarlama çalışmalarında zarar edildiği, milyonlarca liralık alacakların tahsilinin olanaksız denecek kadar kuşkulu olduğu, veresiye mal satışları karşılığı 1981 yılına kadar uzanan uzun vadeli senetler alındığı ve Köy-Koop ekonomik darboğaza sokulurken bazı aracıların zengin edildiği dile getiriliyordu.

Buna ek olarak Yönetim Kurulu içinde bulunan muhalefet grubunun çalışma raporuna koydukları muhalefet şerhleri de ilginçti. Muhalifler, yönetime egemen olanların yolsuzluk ve usulsüzlük yaptığını açıklıyor, köylülerin sırtından kimlerin geçindiğini, dost, ahbap, akraba kayırmalarının belgelerini sergiliyorlardı.

Böylesine gergin bir ortamda başlayan Genel Kurul sonuna kadar heyecanlı havasını koruyarak sürdü gitti. Bir yandan, CHP'liyiz diyen gurka'ların baskı ve terör çabaları, öte yandan laçkalaşmış antikomünizm silahı bile merkez grubunu kurtarmaya yetmedi.

Genel Kurul'da dikkati çeken en önemli konulardan birisi de delegelerin sınıfsal konumu idi. Kürsüye çıkan üretici köylü parmakla sayılacak kadar az iken, tüccar, muhasebeci, avukat, bürokrat bolluğu dikkatleri çekiyordu.

Bu durum Köy-Koop un geçmiş yönetimlerince nerelere götürülmek istendiğinin açık bir göstergesi olsa gerektir. Yeni yönetimin, küçük ve orta köylülüğün ekonomik-demokratik mücadele aracı olan Köy-Koop'u kitle tabanından soyutlamak ve giderek sermayeye teslim etmekle sonuçlanacak bu gidişe "dur" demesinin hayati b r görev olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuçta ve herşeye rağmen herkes bu genel kuruldan bazı dersler çıkardı. Tasfiyeci, antikomünist, bölücü eylemler ve işçi-köylü ittifakını bilinçli olarak engellemeye çalışanlar bertaraf edildi. Böylelerine maocu ve gurka desteği bile kâr etmedi.

ÖĞRETMEN HAREKETİ BURSA'DA BÖLÜCÜLERE GEÇİT VERMEYECEK

Bursa'da TÖB-DER'in dışında demokratik nitelikli bir başka yerel öğretmen örgütü var. Bu örgütün adı, Bursa Öğretmenleri Yardımlaşma Derneği. Yıllardanberi de bu örgütün TÖB-DER'e katılmasını sağlamak için bir mücadele veriliyor. Ancak, TÖB-DER'in bütününde görülen olumsuzluklar bu mücadelede de görüldü ve bazı "ekipler" bu mücadele içinde de bölücü tutumlarını sürdürdüler.

Bursa Öğretmenleri Yardımlaşma Derneği tabanında verilen birleşme mücadelesine öteden beri Demokrasi İçin Birlik Grubu öğretmenleri önderlik ediyorlar. DİB yanlısı öğretmenler, sürekli olarak, birleşmenin sağlanabilmesi ve kalıcı olabilmesi için tabanda çalışılması ve yerel dernek tabanında, birleşmenin öğretmen hareketi için bir kazanım olacağının benimsetilmesinin zorunlu olduğunu savundular.

Demokratik Merkeziyetçiler Grubu ise, bu çalışmaların engelleyicisi oldular. Bunun için, yerel derneğin TÖB-DER'e katılmasının kendilerini ilgilendirmediğini söylediler. Derneğin kongresinde TÖB-DER'li öğretmenlerin karşısındaki listeyi desteklediler; koşullar henüz oluşmadan derneği feshetmek istediler.. Bütün bunları yaparken tek kaygıları, TÖB-DER yönetimini kaybetmemekti.

Bir süre önce, yerel derneğin feshedilerek TÖB-DER'e katılmasının sağlanması için kurulan komisyona, önce Demokrasi İçin Birlik Grubundan da bir temsilci alındı, ancak sonradan tutarsız, sahte gerekçelerle DİB grubundan öğretmenin komisyon üyeliği kaldırıldı. Daha sonra da komisyon dağıtıldı. Demokratik Merkeziyetçiler'in bu tutumu, TÖB-DER'in birliğini baltalamaktan başka birşey değildi. Ancak bu hesaplar tutmadı. Bu tutumları, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun tepkilerine yol açtı.

Bu davranışların sahipleri, bugüne dek sürdürdükleri tutumu gözden geçirmek, taşıdıkları sorumluluğun önemini kavramak durumundadırlar. Bunu yapmak yerine, karalama, iftira ve dayatmalarla sorumluluktan kurtulmaya çalışanlara, TÖB-DER'e gerçekten sahip çıkan öğretmen kitlesi görevlerini hatırlatacaktır.

NOT...

FERHAT GUN

Ve çeliğe su verildi

"- Selam selam enternasyonalizme!"
"- Faşizmi ezeceğiz!"
"- Her zaman, her şartta görev başında!"
"- Silahımız Partimiz, yaşasın kongremiz!"
"- Sosyalist Türkiye!.."

Türkiye İşçi Partisi'nin 24-25-26 Şubat günleri İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nda yapılan 2. Büyük Kongresi coşkuyla başladı ve sürdü, bilinç ve özveri kan dolaşımıyla tazelendi, disiplinli birlik, ideolojik titizlik ve örgütsel bütünlüğüyle, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde bir mevzi daha kazanıldı, bir nitel sıçrama daha yapıldı.

Ve çeliğe su verildi...

İstanbul'da okulları tatil ettiren soğuğun toplantı salonunda katmerleşmesine karşın kongreyi ilgiyle gözleyen izleyicilere güven, Partiye gönül verenlere övünç, Partililere kıvanç ve gelecek için daha büyük sorumluluklar ve görevler-veren 2. Büyük Kongre, Türkiye İşçi Partisi için yeni bir dönüm noktasını daha vurguladı ve Partililer tarafından şöyle ifade edildi:

"- Çark Başak yukarı, daha daha yukarı!.. "

İşçi sınıfı partisi olmanın, tüm emekçi kitlelerin tek ve gerçek kurtuluşunun sorumluluğunu taşımanın, bilimsel sosyalist ilkelerden ödün vermeden engelleri aşmanın çizdiği bu görkemli tabloda hedefler simgeleniyordu

İdeolojik, politik, örgütsel bütünlüğüyle Parti bayrağını daha da yükseltmek...

* * *

2. Büyük Kongresinden aldığı soluğu, 2. Büyük Kongresinin aldığı kararları gene Partililer götürecekler kitlelere, Partililer duyuracaklar, yayacaklar kamuoyuna.

Burjuva gazetelerinin haber namusu "TİP'in 2. Büyük Kongresi'nde Boran, Demirel ve Ecevit'i eleştirdi" başlıklı durağında sükut edecektir elbette.

Partililer, elleriyle, beyinleriyle, yürekleriyle taşıyacaklardır Kongreyi kitlelere. Bugüne kadar yaptıklarından daha çok.

Adını, iznini alınadığımız için yazmadığımız bir CHP milletvekili meclis kürsüsünden geçenlerde yaptığı bir gündem dışı konuşmada faşist terörden söz ederken bir ara şöyle demişti:

"- Bahçelievlerde öldürülen 7 kişi. "

Ve kendisine *"O faşist katliamda canlarını yitirenler 7 Türkiye İşçi Partilidir"* dendiğinde şu yanıtı vermişti:

"- Benim konuşma metnimde de öyleydi ama bizim grup yöneticileri TİP'in üstünü çizdiler. "

Öyle ya da böyle, üstü çizilen Türkiye İşçi Partisi'dir...

1965...

1979...

O zamanlar "Bir Türkiye İşçi Partili girerse meclis çalışamaz" diyen mantıkla, bugün Türkiye İşçi Partisi'nin 7 bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi erinin, Partilerinin adının kürsüden okunmasını engelleyen mantık nesnel olarak aynı mantıktır, aynı sınıfsal duvardır...

Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye İşçi Partililer biliyorlar ki, sadece ve sadece kendi sesleridir kitleleri saflara çağıracak, onları kazanacak olan. Faşizme karşı örgütlü birleşik gücü oluşturacak olan..

* * *

2. Büyük Kongre, Türkiye İşçi Partisi'nin nitel gelişiminin ışığında, demokrasi güçlerine, yığınlara öncülük görevinin önem ve yaşamsallığını bir kez daha vurgulamıştır.

Şu ya da bu nam altında, şu ya da bu niyetle, işçi sınıfının politik hareket ve örgütlenmesi karşısında durularak faşizme ve emperyalizme karşı ciddi ve kalıcı ve kazanımcı mücadele edilemeyeceği, tersine gericiliğe su taşınacağı gerçeği önümüzdeki dönemde daha çarpıcı biçimde ortaya çıkacaktır.

Partililer bu büyük sorumluluğun ve rastlayacakları engellerin bilincinde Kongreyi taşıyacaklardır kitlelere...

* * *

"- Sol, sol, sol!. Tabii ben de sol ama. "
"- Ama?"
"- O da, bir türlü gelemiyor bir araya!"
"- Daha daha?
"- Bari kuramıyoruz sosyalizmi kuralım iyisi mi eli-yüzü düzgün bir kapitalizmi. "

Eğer sizler iyi niyetli ve izan'a aday birer şakacı değilseniz, 'ilerici' ve "demokrat" postlarınızla daha çok halılar sereceksiniz faşizmin yoluna.

Ancaaak, İtalya'larda, Almanya'larda, tarihin devrimci pratiğinde mahkum ve iflas etmiş bu kafanın entellektüel katmanda hâlâ ağırlığı oluşturduğu Türkiye'de, bu kafanın tahrip ve saldırı alanlarını temizlemek ve aydınlatmak da gene işçi sınıfı partisinin bilimsel sosyalist zenginliğine düşmektedir.

* * *

Ve 2. Büyük Kongre, işçi sınıfının politik önderliğinde tüm emekçi sınıflarla birlikte demokrasi güçlerine, aydınlara, bilim adamlarına, yazar-çizerlere, edebiyatçılara, ressamlara, müzisyenlere, heykeltraşlara son çözümde emek ve yaratıcılıkları kâr ve sömürü konusu olan tüm ilerici, aydınlıkçı güçlere de bir çağrı niteliğindedir.

Beyinlerini, kalemlerini, zihinlerini muhayyilelerini, paletlerini, notalarını, yontuculuklarını faşizme ve emperyalizme karşı bileme, yeşertme çağrısıdır.

Bir silkinme, bir dumanı dağıtma, hani şöyle bir sabah vakti yüzleri yıkama davetiyesidir.

* * *

Yarın kendiliğinden ve beklentilerle kurulmaz.

Yarın ellerimizle, ellerimizin, yüreklerimizin birliğiyle kurulacaktır.

Eğer çocuklarımızın başında ellerimizin daha sıcak ve şefkatli dolaşmasını, ve sıcacık bir ekmek gibi tutmak istiyorsak yarını eğer...

Haydi işçi sınıfının safına!

Haydi ileri!..

TİP İkinci kararları

TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ'NİN OYBİRLİĞİYLE BENİMSEDİĞİ KARARLAR'IN TAM METNİNİ OKUYUCULARIMIZA SUNUYORUZ.

TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ'NİN KARARLARI'NIN ÖNEMİ SADECE POLİTİK İÇERİĞİYLE, TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ VE TÜM EMEKÇİLERİN MÜCADELESİNE ÇİZDİĞİ PERSPEKTİFLE SINIRLI DEĞİLDİR. BU KARARLAR, AYNI ZAMANDA, İŞÇİ SINIFININ BİLİMSEL SOSYALİST PARTİSİNİN DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİ İŞLEYİŞE BAĞLILIĞININ ÇOK ÖNEMLİ ÖRNEKLERİNDEN VE ÜRÜNLERİNDEN BİRİDİR.

YÜRÜYÜŞ'ÜN SÜTUNLARINDA DAHA ÖNCE DE BELİRTİLDİĞİ GİBİ, TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ'NİN KARARLARI, MERKEZ YÖNETİM KURULU'NCA HAZIRLANAN İLK TEKLİF MADDELERİNİN AYLAR ÖNCESİNDEN BÜTÜN ÖRGÜT BİRİMLERİNDE TARTIŞILMASINDAN BAŞLAYARAK OLUŞTU. BU TARTIŞMAYA ÇALIŞMA EKİPLERİ VE DİĞER PARTİ KADEMELERİ ARACILIĞIYLA BÜTÜN PARTİ ÜYELERİ VE ADAY ÜYELERİ KATILDI. PARTİ BİRİMLERİNİN TOPLUM YAŞAMININ İÇİNDE KAZANDIĞI DENEYLERİN SONUCUYLA ZENGİNLEŞEN KONGRE KARAR TASARILARI, ANCAK SON BİÇİMİNİ BÜYÜK KONGRE'DE ALDI.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ MÜCADELESİNİN GELECEĞİNE IŞIK TUTTUĞU KADAR, BU MÜCADELENİN BUGÜNKÜ DÜZEYİNİN DENEYİMLERİNİ DE BÜTÜNLEŞTİREN TİP 2. BÜYÜK KONGRE KARARLARI, İŞÇİ SINIFIMIZIN BİLİMSEL SOSYALİST PARTİSİNİN EYLEMİYLE HAYATA GEÇİRİLDİKÇE, ÜLKE POLİTİKASINDA HER GEÇEN GÜN DAHA DA BELİRLEYİCİ BİR ROL OYNAYACAKTIR.

I- PARTİMİZ BİLİMSEL SOSYALİZM VE PROLETER ENTERNASYONALİZMİ İLKELERİNE TİTİZLİKLE BAĞLI KALARAK HER HAL VE ŞARTTA GÖREV BAŞINDA OLACAKTIR.

1- Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi;

— Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahliline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve uyguladığı taktiklerle, denenmiş kadroları ve başarılı geçmişiyle, işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişidir ve bu mücadelenin yürütücüsü ve geliştiricisidir.

— Gücünü tarihsel süreklilik ve bilimsel sosyalizmden alarak, işçi sınıfımızın, müttefiki emekçi sınıflarla birlikte yürüttüğü, emperyalizme, faşizme ve kapitalizme karşı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini her hal ve şartta örgütlü olarak, yılmadan sürdürmek kararındadır.

2- İşçi sınıfımıza ve uluslararası işçi sınıfına olan tarihsel sorumluluğun bilincinde olan Türkiye İşçi Partisi;

— Proleter enternasyonalizmini, işçi sınıfı hareketinin gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde gelişme ve güçlenmesinin temel koşulu sayar;

— Enternasyonalizme, gerçekten ve özlü katkıda bulunabilmenin vazgeçilmez bir koşulunun, kendi ülkemizde işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketini güçlendirmek, işçi sınıfını müttefikleriyle birlikte iktidara yöneltmek ve sosyalist devrimi gerçekleştirmek olduğunun bilincindedir.

— İşçi sınıfı hareketinin özünde uluslararası olduğu ve hareketin ulusal gerekleri ile uluslararası gerekleri arasında uzlaştırılamaz çelişkiler olamayacağı ilkesinden kalkarak, ulusal gerek ve politikaların enternasyonalist bir çerçeve içinde değerlendirilmesini vazgeçilmez diğer bir koşul sayar; işçi, emekçi kitlelerin enternasyonalist bir anlayışla eğitilip bilinçlendirilmesi zorunluluğuna inanır;

— Proleter enternasyonalizminin, tüm kapitalist ve sosyalist ülkelerin işçi sınıfı partilerinin evrensel bilimsel sosyalizm ilkelerine bağlılığını ve bu teorinin ilkeleri etrafında birliğini zorunlu kıldığını; emperyalizm aşamasındaki kapitalizme karşı mücadelede aralarında dayanışmayı ve eylem birliğini kapsadığı görüşünü teyid eder.

— Dünya sosyalist sisteminin dünya devrimci sürecinin gelişmesinde ve başarılarındaki belirleyici rolünü gözönüne alarak, dünya üzerinde varolan sosyalizmin mevzilerini ve kazanımlarını korumanın ve savunmanın, her işçi sınıfı partisinin günümüzde de önde gelen bir görevi olduğunu vurgular.

— Proleter enternasyonalizminin, aynı zamanda, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesi veren halklarla dayanışma içinde olmayı gerektirdiği görüşünü teyid eder.

3- İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi, dünyada ve Türkiye'de karşı-devrimci niteliği bütün açıklığıyla ortaya çıkmış olan ve özellikle günümüz koşullarında faşist tertip ve planların yardakçılığından başka işlev görmeyen maocu ve bireysel terörist akımlar başta olmak üzere; goşizme, işçi sınıfı hareketinin burjuvazinin şu ya da bu kesimlerinin yedeğine takılmasını öngören sağ oportünizme, bilimsel sosyalizmden her türlü sapmaya, en kabasından en incesine kadar antikomünizme ve antisovyetizmin her çeşidine ve burjuvazinin işçi sınıfı hareketini etki altına almaya yönelik tüm çabalarına karşı uyanık bulunmanın yaşamsal öneminin bilincindedir ve bunlara karşı ideolojik ve politik mücadeleyi kararlılıkla sürdürme azmini teyid eder.

4- Politik demokratikleşme sürecini geliştirmeyi güncel ivedi görev olarak belirtmiş ve ırkçı, şoven milliyetçiliğe ve baskılara, kırımlara sürekli karşı çıkmış olan Türkiye İşçi Partisi;

— Politik demokratikleşme sorununun, baskı ve kısıtlamaların daha ağır olduğu, etnik ayrıma dayanan eşitsizliğin sürdürüldüğü, son zamanlarda kışkırtma ve tertiplerin yoğunlaştırıldığı Doğu ve Güneydoğu bölgesi için, daha da ivedi bir sorun olduğu görüşündedir.

— Doğu ve Güneydoğu bölgesinin bir sömürge olmadığını, bu bölgenin özgün çelişki ve sorunlarının, Türkiye'nin bütününün çelişki ve sorunlarıyla birlikte, ancak işçi sınıfı iktidarında, sosyalist düzende tam ve nihai olarak çözümleneceğine olan inancını belirtir.

— Egemen sınıfların bölgesel ve etnik ayrımlar gözetmeksizin ülke çapında bütünleşmiş olmaları karşısında işçi ve emekçi sınıfların mücadele ve örgütsel birliğini korumanın ve geliştirmenin temel koşul olduğunu, bu birliği ve hareketin tekliğini esas almayan görüş ve davranışların hem bölge, hem de ülke emekçileri açısından, baskı ve terörden, faşizan uygulamalara olanak vermekten, maceracılığa sürüklenmek ve emperyalizmin oyununa gelmekten başka bir sonuç vermeyeceğini önemle vurgular.

— Öznel niyetleri ne olursa olsun emperyalizmin ve burjuvazinin çıkar ve planlarına olanak ve gerekçe sağlamaktan öteye gitmeyen görüş ve hareketlere karşı mücadele verirken, bilimsel sosyalizmin ilkelerinden ödün vermeksizin birlik ve bütünlüğün zora dayanarak değil, özgür irade ile gönülden seçilip kabul edilerek, eşitliğe, özgürlüğe dayandırılarak gerçekleştirilip pekiştirileceğine olan inancını belirtir ve parti çalışmalarını bu anlayış içinde yürütür.

II- ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜÇ YENİLMEZ

5- Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin de öncü gücü olan işçi sınıfının politik örgütü Türkiye İşçi Partisi;

— Emperyalizmin baskı ve tahakkümü altında bulunan ülkelerdeki ilerici hareketlerin son zamanlarda özellikle hız ve başarı kazanarak, bir yandan emperyalizmin dünya ölçüsünde genel, öte yandan ülkemizin de içinde bulunduğu bölgedeki özel çıkarlarını giderek daha da gerilettiğini; bölgemizde yeralan gelişmeler, bu arada İran'da gerici Şah rejiminin çökmesi sonucu emperyalizm bakımından Türkiye'nin öneminin arttığını; dünya barışını da tehdit eden Amerikan üslerinin yeniden açılmasının ve mevcutlara yenilerinin eklenmesi yolundaki istek ve dayatmaların bu durumun somut belirtileri olduğunu saptar; ulusal bağımsızlık ve barış mücadelesinin güçlendirilerek geliştirilmesinin artan önemine dikkat çeker.

— Faşist tırmanışın hızlandırılmasının ve faşizm tehdidinin, tekelci, büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin, sömürü düzenini kısıtlı demokrasi ortamında dahi sürdürmekte çektikleri zorluğun sonucu olduğu kadar, bir yanıyla da emperyalizmin baskı, tertip ve planlarının bir parçası ve sonucu olduğunu, bu durumu dikkate almanın faşizme karşı mücadelenin başarıya ulaştırılmasında artan bir önem kazandığını belirtir.

— CHP'nin izlediği emperyalizm ve büyük burjuvaziyle uzlaşıcı ve teslimiyetçi politikanın, emperyalizmin tertip ve planlarının yürürlüğe konmasını ve faşist tırmanışı kolaylaştıran bir etken durumuna geldiğine önemle ve tekrar dikkati çeker.

6- Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi;

— Parti Programı, 1. Büyük Kongre Kararları, Demokrasi Bildirgesi, Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez Bildirisinin ilgili bölümlerinde yer alan ilke ve hedeflerin, şaşmaz ölçüt olan yaşamın doğruladığı üzere, emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin esaslarını belirleyen temel belgeler olarak geçerliliklerini koruduğunu ve önemlerinin günümüz koşullarında daha da arttığını saptar.

— Bu saptamadan hareket ederek, günümüzde yeni boyutlar kazanmış bulunan faşist tırmanışı durdurma ve faşizm tehlikesini önlemenin, işçi sınıfı öncülüğündeki sınıfsal ve kitlesel bir mücadele ile bütün ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin örgütlü birleşik hareketi ve direnişinin geliştirilip güçlendirilmesi ve bu güçlerin etkinliğinin toplum yaşamının her alanında artırılması ile ancak olanaklı olduğu görüşünü teyid eder.

— Ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme mücadelesinin ancak antidemokratik eğilim ve uygulamaların ekonomik kaynaklarına yönelmekle, işbirlikçi, tekelci büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik ve politik egemenliğini sınırlamak ve giderek etkisiz kılmakla kalıcı sonuçlara ulaşabileceğini yeniden vurgular.

7- Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi;

— CHP yönetiminin sürdürdüğü bugünkü politikanın emperyalizmin ülkemiz üzerindeki tertip ve planlarının gerçekleşmesi ile faşist tırmanışı kolaylaştırdığını, ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme yolunda engeller yarattığını belirtir ve,

— Emperyalizm ve büyük burjuvazi ile uzlaşmaya dayanan bu politikanın terkedilerek, kendisine oy veren emekçi kitlelerin çıkar ve talepleri, kendisinin bu yöndeki vaadleri doğrultusunda bir politika yürütmek, kitlelerin örgütlü birleşik gücüne dayanan mücadeleye katılmak için CHP'ye çağrıda bulunur ve bunun kendisi bakımından da yaşamsal bir öneme sahip olduğuna dikkat çeker.

8- Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi;

— İşçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini kullanmalarına ve örgütlenme haklarına yeni kısıtlamalar ve zorluklar getiren antidemokratik nitelikteki yeni yasa değişikliklerinden derhal vazgeçilerek, demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki kısıtlamaların kaldırılmasını;

— İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerine sınırlamalar ve baskılar getiren sıkıyönetime son verilmesini, demokratik hak ve özgürlükleri ve bunların kullanılmasını kısıtlamak yerine faşist terörün ardındaki mihraklara ve bu mihrakların kaynaklarına kararlı ve ısrarlı bir biçimde yönelinmesini talep eder.

9- Türkiye İşçi Partisi, faşizme karşı örgütlü kitlesel mücadelenin ayrıca önem taşıdığı günümüzde çoğu sendika, meslek örgütü ve demokratik kitle örgütleri yönetimlerinin ve sapkın akımların;

— Örgütleri bir partiymiş gibi hareket ettirme eğilim ve davranışlarına, bu saptırma sonucu söz konusu kuruluşları kendi özgün işlevlerini gereği gibi yapamaz hale getirmelerine;

— Dar grup çıkarları çerçevesinde hareket ederek örgütün bütünlüğünü tahrip edecek ve ortadan kaldıracak etkinlik alanları yaratmalarına ve sonuçta örgütün bölünmesi ve giderek tasfiyesine yönelmelerine;

— Türkiye işçi sınıfının ekonomik mücadelesini burjuvazinin çıkarlarıyla barıştırmayı öngören sınıf uzlaşmacılığına;

— Farklı politik ve ideolojik tutumlara sahip görünseler de ilerici sendikal hareketi sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinden uzaklaştıran, özünde anarkosendikalist eğilimler taşıyan ve böylece hareketi burjuvazinin bazı kesimlerinin yedeğinde tutma sonucunu doğuran anlayışlara karşı etkin mücadeleyi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sürdürecektir.

III- DAHA GÜÇLÜ ÖRGÜT, DAHA ETKİN EYLEM, SOSYALİZM MÜCADELESİNDE YENİ MEVZİLER KAZANMAK İÇİN İLERİ

10- Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi; emperyalizme ve faşizme karşı işçi sınıfı öncülüğünde sınıfsal ve kitlesel düzeydeki mücadelenin hızla geliştirilmesi ve bütün ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin birleşik hareketinin daha ileri

Büyük Kongre

boyutlara ulaştırılması yolunda II No'lu karar çerçevesinde yürütülen çalışmaların yoğunlaştırılması için bütün yönetim kurullarını, çalışma ekiplerini ve bütün üyelerini görevli kılar.

11- Parti örgütünün bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde kitleselleşmesi sürecinin hızlandırılarak sürdürülmesinin önemine bir kez daha dikkati çeken Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi,

— İşçi sınıfı partilerinin niteliğinin ve nitel ağırlığının birincil önem taşıdığının bilincinde olarak derinlemesine örgütlenmeyi, çalışma ekiplerine dayanan örgüt yapısını sürekli geliştirmeyi, tüm Parti faaliyetlerinin çalışma ekiplerine dayandırılmasını sağlamayı, ekiplerin ve kadroların ideolojik düzeyini yükseltmeyi, onların politik dövüşkenliğini artırmayı, Parti örgütlenmesinde temel ve değişmez hedef gördüğünü;

— Bununla birlikte, belli bir nicel güce dayanmayan nitel ağırlığın mücadelede sonuç almada yeterince etkin olamayacağını gözönünde tutarak, Parti örgütlenmesini her il ve ilçe, her yerleşme ve işyeri birimine kadar genişletmeyi ve üye sayısını hızla artırmaya devam etmeyi Parti örgütlenmesinin güncel ve kalıcı hedefi kabul ettiğini belirtir ve bu yönde yoğun çaba gösterilmesi yolunda bütün yönetim kurullarını ve özellikle çalışma ekiplerini görevlendirir.

12- İşçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan ve 1960'tan sonra hız ve ağırlık kazanan bilimsel sosyalist hareketin yürütücüsü Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresi,

— Parti örgütünün bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerindeki kitleselleşmesinin hızlandırılmasının, aynı zamanda, Partinin sol içindeki belirleyici ağırlığını da artırmanın başlıca koşulu olduğunu belirtir ve işçi sınıfının geçmişten süzülüp gelen politik hareketini toparlayarak daha da güçlendirilmesi ve hızlandırılması yolunda kararlı, bilinçli, titiz bir çalışma yürütmekle bütün Parti örgütlerini görevli kılar.

13- İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olmanın onur ve sorumluluğunu taşıyan Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresi;

— İşçi sınıfımızın tarihsel görevini yerine getirmesinde, Parti hareketinin ideolojik arılığını ve tutarlılığını korumanın, Parti örgütü ve birliğini devamlı güçlü tutmanın ve bunu geliştirmenin yaşamsal önemine tekrar dikkati çeker.

— Parti hareketinin bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi temelinden kaydırılması sonucunu verecek nitelikte her türlü sapkın eğilimin Parti içine sokularak yeşertilmesine, demokratik merkeziyetçiliğe yöneltilen saldırılara, hizipleşme girişimlerine karşı ödünsüz mücadele edilmesini işçi sınıfımızın ve sosyalizmin yüksek çıkarlarının korunmasının bir gereği olarak kabul eder ve Merkez Yönetim Kurulu'nun ve tüm örgüt birimlerinin Parti içinde uç veren antikomünist ve antisovyet hizbe karşı yürüttüğü kararlı mücadeleyi onaylar ve takdirle karşılar.

14- Kitlesel demokratik hareketlerin geliştirilip güçlendirilmesinin faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede olduğu kadar sosyalizm mücadelesinde de özel bir önem taşıdığının bilincinde olan Türkiye İşçi Partisi;

— Büyük sermayenin, özellikle büyük tüccarların ve büyük toprak sahiplerinin sömürüsü altmda olan, işçi sınıfımızın doğal müttefiki yoksul köylülerin ve kapitalist pazar içinde dolaylı bir sömürü altmda bulunan, büyük sermayenin ekonomik baskısını üzerinde hisseden diğer emekçi köylülerin demokratik hareketinin geliştirilmesi, varolan kooperatiflerde yoksul ve orta köylülerin etkinliklerinin artırılması, örgütsüz kesimlerin örgütlendirilmesi yolunda yürütülen çalışmalarının yoğunlaştırılmasının ve Parti örgüt birimlerine ve üyelerine düşen öncülük görevinin önemine dikkati çeker.

— Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin önemli bir gücü olan gençliğin dağınıklık içinde bulunma durumunun genel olarak sürmesine rağmen, bu dağınıklığın ortadan kaldırılması yolunda Partililerin öncülüğünde başarılı örgütsel adımlar atıldığını tespit ederek; bu adımların geliştirilmesi ve örgütsel hareketin daha da kitleselleşmesi yolunda çaba göstermekle örgüt birimlerini ve Partilileri görevli kılar.

— Partide devamlı yükselen kadın üye oranının daha da artırılmasının gereğine tekrar dikkati çeker ve bunun, aynı zamanda, ilerici, demokratik kadın hareketinin etkinliğe kavuşturulmasının da başlıca koşulu olduğunu belirtir ve bütün örgüt birimlerini yürüttükleri çalışmaları hızlandırmakla görevlendirir.

İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi nin 2. Büyük Kongresi bütün yönetim kurullarına, bütün çalışma ekiplerine, sosyalizm mücadelesinin bilinçli, kararlı militanları olan bütün üye ve aday üyelere sesleniyor:

DAHA GÜÇLÜ ÖRGÜT, DAHA ETKİN EYLEM,
SOSYALİZM MÜCADELESİNDE YENİ MEVZİLER KAZANMAK İÇİN İLERİ

Demokratik merkeziyetçiliğin şaşmaz yolunda

Türkiye İşçi Partisi'nin İkinci Büyük Kongresi, 24-25-26 Şubat tarihlerinde İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayı'nda toplandı.

Açılışından kapanışına kadar binlerce Partilinin ve Parti yandaşının coşku ve heyecanı içinde geçen Kongre, Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin, Türkiye İşçi Partisi'nin ulaştığı gelişme düzeyinin kutlanışını da simgeliyordu.

36 il ve 233 ilçeden gelen 106 seçilmiş ve 28 doğal delegenin ezici çoğunluğuyla toplanan Kongre, Genel Sekreter Nihat Sargın tarafından açıldı. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşundan sonra, Giresun İl Başkanı Şansal Dikmen başkanlığındaki Başkanlık Divanı, kongrenin oybirliğiyle seçilerek görevine başladı.

TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun kongreye sunulmak üzere hazırladığı rapor Genel Başkan Behice Boran ve Genel Sekreter Nihat Sargın tarafından sunuldu. Sürekli sloganlarla karşılanan MYK raporunun sunulmasından sonra raporun görüşülmesi, kongrenin ikinci gününün sonuna kadar sürdü. Rapor üzerine eleştirileri, MYK adına Nihat Sargın, kongrenin üçüncü gününün açılışıyla birlikte yanıtladı.

Bütçe ve Hesapları İnceleme Komisyonu raporunun onaylanması ve MYK'nın aklanmasından sonra, tüm kongre delegeleri ve dinleyiciler, mücadele şehitlerinin anısına kongre salonuna dikilen meşalenin yanında nöbete duran Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte bir kere daha saygı duruşunda bulundu.

TİP 2. Büyük Kongresi, daha sonra, bütün parti üyelerinin çalışma ekiplerinde görevlendirilmesini düzenleyen bir komisyon raporunu da oybirliğiyle kabul ederek kararları arasına geçirdi. İkinci Büyük Kongre kararları da, yine ilgili komisyon raporu üzerine delegelerin de önerileriyle, yine oybirliğiyle ve coşkun tezahüratla benimsendi.

Kongrenin son gündem maddesi, Merkez Organlarının seçimine ilişkindi. Seçimler sonucunda oybirliğiyle oluşan yeni Merkez Yönetim Kurulu şu üyelerden oluşuyordu:

Behice Boran, Nihat Sargın, Yalçın Cerit, Can Açıkgöz, Yavuz Ünal, Gündüz Mutluay, Osman Sakalsız, Peyami Arırk, Vedat Baranoğlu, Dinçer Doğu, Çetin Gözaçtı, Özcan Kesgeç, Zeki Kılıç, Neşet Kocabıyıkoğlu, Selim Mahmutoğlu, Nurdan Orpen, Nurettin Özvarış, Vedat Pekel, Alp Selek, Orhan Silier, İbrahim Sönmez.

Merkez Disiplin Kurulu'na seçilen üyeler ise, Nermin Akın, Hasan Bedri Doğanay, Kemalettin Koyaş, Erşen Sansal, Cemal Hakkı Selek, Hanefi Vatansever, Bekir Yenigün idi.

TİP 2. Büyük Kongresi, Genel Başkan Boran'ın kapatış konuşmasıyla tamamlandı. TİP Merkez Yönetim Kurulu 27 Şubat günü toplanarak Genel Başkanlığa Behice Boran'ı, Genel Sekreterliğe Nihat Sargın'ı, Genel Saymanlığa Yalçın Cerit'i, Merkez Örgüt Bürosu Sekreterliğine Can Açıkgöz'ü, Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu Sekreterliğine Yavuz Ünal'ı, Merkez Haberalma, Basın ve Propaganda Bürosu Sekreterliğine Gündüz Mutluay'ı, Merkez Kitle Örgütleri Bürosu Sekreterliğine Osman Sakalsız'ı seçerek Başkanlık Kurulu'nu oluşturdu.

İşçi sınıfı partisine selam

TİP'in 2. Büyük Kongresi, gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında büyük bir ilgi ve yankı uyandırdı. Bu, kongreye gönderilen beşyüzü aşkın kutlama ve başarı mesajlarında kendini gösteriyordu.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay, Başbakan Bülent Ecevit, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu, Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun, Milli Birlik Grubu Başkanı Fahri Özdilek ve CHP milletvekillerinden Mustafa Gazalcı, Ertuğrul Günay, Altan Tuna, Temel Ateş, Adil Ali Ciner, Oğuz Yazıcıoğlu, Burhan Garip Şavlı ve Ferbat Aslantaş, kongreye gönderdikleri mesajlarla başarı dileklerini ilettiler. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal da, kongre ertesinde Behice Boran'ı TİP Genel Başkanlığına yeniden seçilişi dolayısıyla kutlayanlar arasındaydı.

TİP 2. Büyük Kongresi'ne yurt dışından da çok sayıda mesaj gönderildi. Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından gönderilen mesajda, "Kongre delegelerine, TİP üyelerine ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün emekçilerine candan başarılı çalışma dileği" belirtildikten sonra şöyle deniyordu:

"Son yıllarda Bulgaristan Halk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki ilişkiler, iki ülkenin sosyo-ekonomik düzen farklılığına rağmen, başarılı bir şekilde ve ileriye doğru gelişmektedir. Balkanlar'da dostluk ilişkilerinin sağlamlaşması ile barış içinde yanyana yaşama azmi; Helsinki Nihai Belgesi'nin yerine getirilmesinin gereği; bu gelişmenin sağlam bir temelini teşkil etmektedir.

"İnanıyoruz ki Türkiye İşçi Partisi'nin Kongre Kararları, Türkiye işçi sınıfının sömürüye, gericiliğe, emperyalizme karşı mücadelesiyle detant sürecine geri dönülmez bir mahiyet vermekte; Balkanlar'da, Avrupa'da dünyada güvenliğin ve barışın gittikçe kuvvetlenmesinde bütün demokratik ve barışçı güçlerin ortak mücadelesine katkıda bulunacaktır."

BKP MK'nin mesajı daha sonra şöyle devam ediyordu:

"Komşu ve dost Türkiye'de bütün marksist-leninist ve demokratik güçlerin sıkı ve sürekli işbirliğinin sağlanması yoluyla halk kitlelerinin demokrasi ve sosyal ilerleyiş mücadelesinde yeni ve büyük başarılar elde edilebileceğinden hiç şüphe etmiyoruz.

"Yaşasın ve kuvvetlensin dünya sosyalist ve işçi hareketinin, bütün devrimci güçlerin birliği ve beraberliği!

"Yaşasın dünya barışı!

"Yaşasın marksizm-leninizm ve proleter enternasyonalizmi!"

Bulgaristan Sendikalar Birliği Yürütme Kurulu da TİP 2. Büyük Kongresi'ne gönderdiği mesajda, "Kongre delegelerini ve TİP'in bütün üyelerini Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin emekçileri adına candan ve kardeşçe selamladıktan ve Kongreye başarılı çalışmalar diledikten" sonra şöyle devam ediyordu:

"Eminiz ki Kongrenizin alacağı kararlar Türkiye Cumhuriyeti emekçilerinin sömürüye, emperyalizme, gericiliğe karşı mücadelesinde ve barışı, demokrasiyi, sosyal gelişimi sağlamakta yeni ve büyük bir katkı olacaktır."

Asya ve Afrika Ülkeleri Sovyet Dayanışma Komitesi Başkanlığı da TİP 2. Büyük Kongresine gönderdiği bir mesajla Kongreye başarı diliyor ve şöyle diyordu:

"Partinizin Genel Kurulu dolayısıyla Sovyet Topluluğu adına, Asya ve Afrika ülkeleriyle Sovyet Dayanışma Komitesi olarak sizleri ve bu vesileyle de Türkiye'nin tüm demokratik güçlerini ülkenizin bağımsızlığının pekiştirilmesi, demokrasi ve toplumsal ilerleme yolundaki mücadelesinde başarılar dileğiyle selamlarız.

"Sovyet halkı, Türk emekçilerinin kendi halkının parlak istikbali, detantın derinleşmesi, dünya barışının sağlanması için, silahsızlanma yarışına karşı verdikleri mücadeleyi dayanışma duygularıyla izlemektedir.

"Barış ve toplumsal ilerleme davasının tüm destekleyicilerinin, bu mücadeleye ve Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki kendi halkları yararına olan iyi komşuluk ilişkilerinin gelişmesine ve sağlanmasına yeni katkılarda bulunacağından eminiz."

Öte yandan DİSK'e bağlı sendikalar ve şubeleri, Türk-İş'e bağlı bazı sendikalar, yurt içinden ve dışından işçi temsilcileri ve işçi grupları, TÖB-DER Genel Merkezi ve şubeleri, TMMOB ve bağlı oda genel merkez ve şubeleri, TÜTED Genel Merkezi ve şubeleri, TÜS-DER Genel Merkezi ve şubeleri, TÜM-DER şubeleri, Genç Öncü Genel Merkezi ve şubeleriyle gençlik ve kültür dernekleri, İşçi Kültür Derneği Genel Merkezi ve şubeleri, TİP'in şehit üyelerinin aileleri, çok sayıda öğretim üyesi, yazar, gazeteci, sanatçı ve kuruluşları, TİP 2. Büyük Kongresi'ne başarı dileklerini mesajlarla ilettiler. Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü ve İran Demokratik Öğrenci Örgütü de Kongreye başarı dileklerini iletenler arasındaydı.

Hacettepe'de çalışma koşulları ve aile hekimliği

DENiZ iPEK

Hacettepe ile ilgili bir önceki yazımızda* Hacettepe Üniversitesi ve yan kuruluşlarının Türkiye'deki sağlık kapitalizmi alanında etkin bir bütün oluşturduklarına değinmiştik. Hacettepe Üniversitesi'nin yainızca ekonomik bir merkez olmakla kalmadığı, aynı zamanda ideolojik yönden de burjuvazinin çıkarlarını savunan bir odak olduğu üzerinde durmuştuk. Bu yazıda önce Hacettepe'nin sağlık alanında artık-değer biriktirmesinin en önemli yöntemlerinden birisi olan çalışma koşuliarından sözedeceğiz. Daha sonra egemen sınıfların sağlık politikasında yeni önerileri olan "aile hekimliği" uygulamasını söz konusu edeceğiz.

Hacettepe'de Çalışma Koşulları

Hacettepe Hastaneleri, sağlık alanındaki tekelleşme ve özelleşme eğilimlerinin tipik örneklerinden birisi. Kapitaiist toplumda işletmelerin gittikçe daha büyük ölçeklere ulaştığını, işletmelerde çalışanların sayılarının arttığını, çalışanların yaptıkları işe yabancılaştıklarını biliyoruz. Hacettepe'de bu gelişim, hekimlerin ücretli çalışanlar haline gelmeleri süreciyle birlikte gözleniyor.

Artık-değeri arttırmanın iki yolu vardır: ya elemanı daha çok çalıştıracak, ondan daha çok hizmet alacaksınız; ya da çalışan kişiye verdiğiniz ücreti en azda tutacak, gerçek ücretlerin gittikçe azalmasına yolaçacak, yemek gibi ek sosyal hakları daha ucuza maledeceksiniz. Hacettepe'de her iki yolun da yıldan yıla daha becerikii şekilde uygulanmaya çalışıldığını görüyoruz.

Böylece Hacettepe'nin önemli bir özelliği, nitelikli, yüksek öğrenim görmüş elemanları da çok ucuza çalıştırabilmesi oluyor. Özellikle hastanede çalışan hekimler ve öteki sağlık çalışanlarının iş koşullarının ağırlığı kolayca gözlemlenebiliyor. Hacettepe'nin hekim ve hemşire gereksinimi büyük ölçüde kendi eğitim kurumlarından sağlanıyor. Tıp Fakültesinin eğitimi büyük ölçüde uzmanlaşmaya yönelik olduğu için, yeni okul bitiren hekimlerin çabaları bir asistanlığa girebilmekte yoğunlaşıyor. Yine eğitim boyunca Hacettepe'nin "büyüklüğü"nü, "en iyi üniversite" olduğunu dinlemiş oldukları için bütün mezunların en büyük dileği Hacettepe Üniversitesi'nde asistan kalmak oluyor.

Sağlık hizmeti birmeta olmaktan çıkarılmalı

Bu ortamda bölüm yöneticileri alacakları asistanlar için kolaylıkla bir çok ön koşul ileri sürebiliyorlar. Haklarını savunmak şöyle dursun, daha ne hakları olduğunu bilmeyen genç hekimler, çok ağır koşullarda çalıştırılıyorlar. Bir çok bölümde yeni asistanlar bir yıl boyunca günaşırı nöbet tutuyorlar. Böyleiikle 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nda kırk saat olarak öngörülen çalışma süresi yüz yirmi saate dek çıkıyor. Bir asistan işini aksatırsa o iş arkadaşına kalacağından, bütün asistanlar birbirlerini kontrol ediyorlar. Asistanlık dönemi geçici olduğundan bir çok hekimin bu koşullara tepkisi söylentilerden öteye gitmiyor.

Hacettepe çalışma düzeninin dikkati çeken bir yönü de öğrencilerin çalıştırılması. Bunun en belirgin örnekleri olarak, hemşirelik öğrencileri ile intörn adı verilen tıp fakültesi son sınıf öğrencileri gösterilebilir.

İntörnler, çalışma süreleri boyunca, yani on ay süresince bir çok bölümde asistanlarla aynı işleri yapıyorlar. Bir çok yerde gün aşırı nöbete kalıyorlar. Bunlara karşılık kendilerine üniversite bütçesinden "intörnlük yapan öğrencilere yardım" başlığı altında ayrılan paradan ayda 597,5 lira veriliyor. Bir de "Hacettepe gibi bir büyük tıp merkezinde çalışmak için başka ülkede olsa üste para vermeniz gerekirdi" denilerek bu sömürü haklı gösterilmeye çalışılıyor. İntörnlere hiç bir özel eğitim programı uygulanmadığını, bir takım gündelik işlerin yaptırıldığını da eklemek gerek.

Bu düzenin sağlık hizmetleri

İçinde yaşadığımız kapitalist düzenin kendine özgü bir sağlık hizmeti anlayışı var. Bu anlayışa göre, insan sağlığı alınıp satılan bir ticari mal olarak değerlendiriliyor. Böylece ulaşılmak istenen amaç da bireylerin sağlıklı olması değii, sağlık alanında daha fazla kâr edilmesi, sağlık ticaretinde daha fazla sermaye birikiminin sağlanması oluyor. Bütün bunları gerçekleştirebilmek için burjuvazinin sağlık hizmetlerinden beklediği bir takım özellikleri şöyle özetlemek mümkün:

1) Sağlık hizmetleri halka parayla satılmalı, böylece o alanda kâr ve sermaye birikimi sağlanmalıdır. Hacettepe de yıllardır hizmetlerini çok yüksek fiyatlarla satmaktadır. Ama, "orada çok iyi hizmet veriyorlar" görüntüsünün sağlanmasıyla bu yüksek fiyatlar haklı gösterilmeye çalışılmaktadır.

2) Burjuvazi için, hekimler daha çok uzmanlaşmalıdır. Böylece sağlık alanında tüketim artacak, sağlık harcamaları yükselecektir. Hekimler büyük kentlerde birikmelidirler. Çünkü parayla sunulun sağlık hizmetinin karşılığını ancak şehirliler ödeyebilir. Kırsal bölgeye hizmet gidip gitmemesi burjuvaziyi ilgilendirmez. Hacettepe'deki uygulamalar da bu düşüncelere uygundur.

3) Burjuvazi, sağlık hizmeti denildiği zaman hastalanmış kişilerin tedavisini düşünür. Bütün maddi kaynaklarını pahalı tedavi yöntemleri için harcar. İnsanları hastalanmadan korumanın daha önemli olduğunu görmezlikten gelir. Koruyucu sağlık hizmetleri egemen sınıflar için önemli değildir, çünkü kâr getirmezler. Hacettepe Hastanesi de yıllardır açık kalp ameliyatlarını, böbrek değiştirmeleri; renkli basınımızın da fedakar katkılarıyla "büyük sağlık hizmeti", "toplum yararına bilimsel gelişmeler" olarak duyurmaya çalışmıştır. Bu yanlış anlayışa karşı, koruyucu sağlık hizmetlerinin, aşılama, ana-çocuk sağlığı, çevre sağlığı, beslenme ... gibi konuların taşıdığı önem vurgulanmalıdır.

* * *

Sağlık alanındaki özlemlerini derleyip toparlayan burjuvazi, "genel sağlık sigortası" adlı modeli ortaya sürmüştü. Bir kaç yıl önce kamuoyunda tartışılan bu öneriyi destekleyenlerin başında, aralarında Hacettepeli öğretim üyelerinin de bulunduğu Uzman Hekimler Derneği geliyordu. Ancak demokratik güçlerin tepkisi, bu önerinin "şimdilik" kaydıyla geriye alınmasını sağlamıştı. Ama bu özlem, şimdiki hükümetin de gündeminde, adı değişmiş olarak durmaktadır. Sağlık Bakanı, sağlık hizmetleri için halktan para toplamak yolunda bir yasa tasarısı hazırlandığını açıklamıştır. Böylece, devletin temel görevlerinden biri olan sağlık hizmeti için, elbette yine emekçilerin kaynağından kesilebilen gelirlerinden biraz daha kesinti yapılacaktır.

Yeni bir kılıf: Aile hekimliği

Kuruluşundan beri Hacettepe'nin "halka hizmet ettiği" görüntüsünün sürdürüldüğü dikkati çekiyor. Bu hizmetin yalnız görüntüde olması için de çeşitli yöntemler uygulanıyor.

Ankara'da bir tıp fakültesi varken ikincisini açmak isteyişinin gerekçesini Doğramacı'nın İsmet İnönü'ye şöyle açıkladığı söyleniyor: "Bizim açacağımız fakülte eskisinden farklı olacak. Çünkü biz toplum hekimliği bölümü kuracağız. Yeni fakülte halka hizmeti sunacak." Böylece Hacettepe kuruldu, gelişti. Toplum hekimliği bölümünün sosyalleştirme modeline göre hizmet götürdüğü Etimesgut bölgesi de çalışmaya başladı. Ancak aradan bir kaç yıl geçtikten sonra stajyerlerin gereksinimleri için bu bölgedeki köylere gönderilen malzemeler azaldı. Etimesgut Hastanesi'nden, daha büyük bir hastaneye gitmesi gerektiği için Hacettepe'ye gönderilen hastalardan ücret alınmaya başlandı. Hacettepeli patronlar, toplum hekimliği bölümünün yalnızca adına gereksinim duyuyorlardı. Toplum hekimliği bölümünün sosyalleştirmeyi kendi bölgesinde başarıyla uygulaması, bütün Türkiye için de geçerli bir seçenek olarak önermesi egemen sınıfları rahatsız etmeye başlamıştı. Artık üniversite içinden başka sağlık politikası almaşıkları ortaya atma zamanı gelmişti.

Bu uzun süreli planın ilk bölümü, "Yozgat projesi" adı altında sahneye kondu. Yıllardır az görülen hastalıklarla uğraşan pediatri bölümünün bazı öğretim üyeleri, birdenbire "halkımıza hizmet sunmak için" olsa gerek, uluslararası örgütlerin paraca desteklediği bir sağlık örgütlenmesi projesini ele almışlardı. Bu projeyi "yürüten" dört öğretim üyesi Yozgat ilini ancak Ankara'daki bir haritadan inceliyorlar, her ay bir kaç intörn ve asistanı Yozgat köylerinde hasta bakmaya gönderiyorlardı. Toplam nüfusu yarım milyon olan bir il'e, bir düzinenin altında hekim göndererek sağlık sorunlarını çözmeye çalışanların önce dört işlemi öğrenmeleri ve o ilin kaç hekime gereksinimi olduğunu hesaplayabilmeleri gerekiyordu. Bir kaç yıllık bir çabadan sonra ortaya bilimsel değeri olan veriler çıkmadı ama, bir kaç pediatri profesörü bir yandan uluslararası kuruluşlardan ek gelir sağladılar, öte yandan halka hizmet eden kişiler olarak tanındılar.

Planın ikinci kısmı pediatri bölümü içinde bir görev değişimi ile gerçekleştirildi. Yozgat projesinin kahramanları, pediatri bölümüne yönetici oldular.

Planın üçüncü bölümü, Amerikan sağlık sisteminden çalınan bir kavram olan "aile hekimliği"nin yeni bir uzmanlık dalı olarak gündeme getirilmesiydi. Bu öneriyle Türkiye'nin sağlık sorunlarına tıp fakültelerinde kurulacak bu yeni uzmanlık dalı ile çözüm getirileceği savunuluyordu. Hekimler tıp öğreniminden sonra iki ya da üç yıllık bir asistanlık dönemi geçirecekler, böylece aile hekimliği uzmanı olacaklardı. Aile hekimi, bireyi tek başına ele almayacak, ailesiyle birlikte düşünecek ve uygulamada genel pratisyenlik yapacak, Türkiye'nin pratisyen hekim gereksinimini karşılayacaklardı. Doğramacı, "Türkiye'de pratisyen hekime gereksinim olduğu, oysa hekimlerin hep uzmanlaşmaya yöneldikleri" gerçeğini söyledikten sonra buna kendi yanlış yorumlarını katıyordu: "Çünkü Türkiye'de pratisyen hekimin prestiji yoktur. Tıp fakültelerinin eğitimini de uzmanlaşmayı azaltıcı yönde değiştirmek olanaksızdır. O halde öyle bir uzmanlık kuralım ki, pratisyen hekim gereksinimini ortadan kaldıran." Oysa, uzmanlaşma eğilimini yeni bir UZMANLIK DALI ile çözümlemeye kalkmak olsa olsa düğümü biraz daha karıştıracaktı, Üstelik, bu yeni uzmanlığı alan hekimler kırsal bölgelere hiç gitmek istemeyecekler ve büyük kentlerdeki hekim yığılımı daha da artacaktır.

Ancak aile hekimliğinin şimdi açıkça belirtilmeyen ve dikkatle tartışmalardan uzak tutulan bir yönü daha vardır ki, belki de sağlık sermayesi için bu yön en önemli özelliğidir. Aile hekimliğinin sunacağı sağlık hizmetinin bedelini kim ödeyecektir?

Aile hekimliği halktan ücret alma işleminin organize biçimi olacaktır. Anlaşıldığına göre, üniversitenin bakımı için isteyen ailelerin abone olabileceği söylenecek, tabii bu fırsattan ancak ayda belli bir ücreti ödeyebilenler yararlanabilecektir. Bu abonelere ancak tedavi edici hizmet, yani muayene hizmeti verilecek, bu işleri devlet maaşıyla çalışan asistanlar yapacaklardır. Sonuçta henüz herkese uygulanamayan genel sağlık sigortası, küçük bir kesime "özel sağlık sigortası" olarak uygulanacaktır.

Bütün bunların gerçekleşebilmesi, henüz tartışılmakta olan Tıp Uzmanlık Tüzüğü'nün içine aile hekimliğinin de yeni bir uzmanlık dalı olarak sokulabilmesine bağlıdır. Bu nedenle demokratik kuruluşlar bu noktada duyarlı olmalı, yeni tüzüğü aile hekimliğinin girmemesi için uğraşmalıdırlar.

(*) Burjuvazinin Bir Kalesi: Hacettepe "Holding", Yürüyüş, sayı 190.

İLERLİYORUZ

Özgürlük selini izleyin. Yol bizimdir
Ne karakol var ne Fransız tabyaları:
Sömürgeci kirişi kırdı!
Kızıl Nehir utkulu dalgalarını fırlatır
gökyüzüne
Hanoi'yi yeniden alacak mıyız? Haydi
atlayın öyleyse sandalıma
İşte böyle geçmiş dokuz yıl!
Durmaksızın üç bin kavga günü
Dizim hep sağlamdır, bacaklarım kaskatı
Başımın üstünde, aydınlık ağustos ayında
Bir gözün görkemli maviliği
Bir bulut geçiyor serpe serpe
Ah! Ne büyük bir gün!
Bulutlar bizimdir, aydınlık göz bizimdir,
Vatanımız Vietnam, Demokratik
Cumhuriyetimiz

Düşman kaçtı, dağıldı dört bir yana
İşte geliyor güz güneşi, utkulu ağustos ayı
Başkentin yolunda, Amca bizi gözlüyor
Ak saçlarının çevresinde kırmızı bayraklar!

Anacığım sil gözünün yaşını!
Düşman kaçtı
Yeniden bitecek köyün bambuları!
Bahçenin muzları yeniden yeşerecek
Öküzlerimiz geri dönecek
Tepeciklere kumsallara
Yıkım öncesinin on katı.
Vadi türküsünü söyleyecek.
Kardeşlerim daha okula gitmediniz mi?
Size yeni derslikler yapacağız
Ateşten ve yangından uzak
Aydınlık tepelerde duyulacak şarkılarınızla
oyunlarınız
Bir kuş sürüsü gibi köyün çevresinde

Kim gidiyor Güney Vietnam'a
Mekong'un kollarına doğru
Kim gidiyor HO-CHI-MINH'in kentine
Kararmaz altın harflerle şanlı adı

Evet öyle savaşın ateşi içinde büyüdük
Ve bir ettik parçalanmış yurdu
Kahraman bir ulusun çalışkan ayakları
Kirden çamurdan kurtulan ayaklar
Yürüdü devrimin aydınlığına doğru
Ba-To'nun, Cao-Lang'ın, Hoc-Mo'nun
ayakları
Dien Bien'de titrettiler toprağı
Zamanın kara çamurundan
Kalkan ayaklar

Yeryüzü Beylerinin alınlarına vurdu!
İlerliyoruz, ilerliyoruz, ilerliyoruz
Bronz gibi katı, çelik gibi sağlam
Binlerce,
Askerimiz ilerliyor, ilerliyor
Irmaklar gibi uzun, dağlar gibi yüksek
İstemimiz ilerliyor, ilerliyor
Çin denizi gibi -uçsuz bucaksız-

İlerliyoruz. Hiç bir şey bölemez Vatanımızı
Camau Dili'nden Çin Eşiğine kadar tek
bekçisidir

Başımızın üstünde aynı gök
Kuzeyden Güneye, bir tek deniz
Yüreğimiz titreşiyor -sınır yok enlem yok-
Amcamız Ho için aynı sevgi
Aynı Başkent için aynı tutku
Tek bir Vietnam için aynı umut!

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi: "VİETNAM HALKINA DAYANIŞMA DUYGULARIYLA"

Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi'nin ilk gününde, eski Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin imzalarıyla verilen bir öneri üzerine, Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne iletilmek üzere bir dayanışma mesajı kabul edildi.

TİP 2. Büyük Kongresi delegelerinin oybirliğiyle ve izleyicilerin coşkun tezahüratıyla kabul edilen kararla gönderilen mesajda, Kongre'nin, yarım yüzyılı aşkın bir mücadele sonucunda Japon, Fransız ve Amerikan emperyalistlerini bozguna uğratarak ülkesinden kovan kahraman Vietnam halkına karşı girişilen Çin saldırısını nefretle kınadığı bildiriliyordu.

Mesajda Çin saldırısının, en az öncekiler kadar alçakça ve hukuk dışı olduğu ve emperyalist güçlerle anlaşarak girişildiği belirtildikten sonra, bu saldırının yalnız Vietnam topraklarına değil, aynı zamanda dünya işçi sınıfı hareketine ve dünyanın tüm barışçı ve ilerici güçlerine yöneldiği vurgulanıyordu.

TİP 2. Büyük Kongresi tarafından Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesine gönderilen mesaj, daha sonra, maoculuğun, emperyalizmin dünya sosyalizmini bölme ve sosyalist ülkeleri birbirine düşürme taktiğine yardımcılık rolünün, artık açık ve aktif bir işbirlikçilik karakteri kazandığı belirtiliyordu.

Türkiye işçi sınıfının ve halkının, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ni hedef alan Çin saldırısını nefretle karşılayarak, Vietnam halkına ve işçi sınıfına dayanışma duygularını ilettiği belirtilen mesaj, bu saldırının da daha öncekilerle aynı akıbete uğrayacağına olan kesin inancı dile getirerek son buluyordu.

Pekin'in yaydığı savaş ateşi kendisini yakabilir

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı, SBKP MK Politbüro üyesi Andrei Gromiko, 26 Şubat günü Byelorusya Cumhuriyeti Başkenti Minsk'de SSCB dış politikası üzerine bir konuşma yaptı. Andrei Gromiko, konuşmasında Pekin'in Vietnam'a saldırısı üzerinde de durarak şunları söyledi:

"Birleşmiş Sosyalist Vietnam Güneydoğu Asya'da sosyalizmin önemli bir kalesi haline gelmiştir. Bu saldırıyı, kafalarında hegemonyacılık ve yayılmacılık politikası besleyen Çin liderleri başlatmışlardır. Fakat şunu bilsinler ki, Pekin'in saldırısı başarısızlığa mahkumdur. Bir de şunu eklemek gerekir ki, Pekin liderleri Vietnam'a saldırmakla kendi cinayetlerini saklamak için aldattıkları Çin halkı karşısında da üzerlerine büyük bir sorumluluk alnuşlardır. Sovyetler Birliği Pekin yönetiminden geç kalmadan Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'ne karşı saldırıya son vermesini ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti topraklarından silahlı kuvvetlerini çekmesini kesinlikle talep etmektedir."

Andrei Gromiko Sovyetler Birliği' nin diğer ülkelerle ilişkileri üzerinde de durduğu konuşmasının Çin saldırısıyla ilgili bölümlerini şöyle sürdürdü:

"Dünya işlerinde Pekin yönetimi gittikçe daha çok saldırganlık rolü oynamaktadır. Sosyalist Vietnam Cumhuriyetine yapılan saldırı sadece bunu göstermekle de kalmıyor. Çin yönetimi, gerginliğin yumuşatılmasına, silahsızlanmaya, devletlerin barış içinde yanyana yaşamalarına karşı çıkmaktadır. Onlar militarist bir politika izlemektedirler ve bunu gizlememektedirler. Kendi maksatlarına ulaşmak için Pekin yönetimi sosyalizm ve barış düşmanları cephesindeki herkesle birlik olmaya hazırdır.

"Çin hakkındaki tutumumuz SBKP' nin MK toplantılarında, kongrelerinde defalarca ve açıkça belirtilmiştir. Bu tutum herkesçe bilinmektedir."

PEKİN SALDIRISI BOZGUNA UĞRAYACAK

Üzerinde "Made in USA" yazılı bombaların Vietnam'ın kentleri ve köyleri üzerine son olarak düştüğü günden bu yana tam yedi yıl geçti.

Bugün Vietnam topraklarına Pekin bombaları, Pekin mermileri yağıyor.

Vietnam halkının Amerikan saldırısının çok çabuk üstesinden gelmesini Pekin karşı devrimcileri bir türlü sindiremediler. Pekin bu saldırının onlarca yıl sürmesini istiyordu. Maocular ve Mao'nun halefleri, uzun süre kahraman Vietnam halkına bir ders verme hayalleri kurdular. Çünkü Vietnem tek bir sosyalist devlet olarak birleşmişti, Pekin'in hegemonyacı emellerine katılmıyordu ve bütün Güneydoğu Asya ülkelerine barış ve işbirliği öneriyordu...

İşte bunun için 17 Şubat'tan beri Vietnam topraklarında patlayan bombalar askerleri, sivilleri, yaşlıları, çocukları öldürüyor...

Çin, sınır boyunca büyük sayıda tank, top, uçak, kimyasal bombalar kullanarak savaşı sürdürüyor. Savaşı sürdürürken, emperyalist silah tekellerini zengin etmenin yollarını arıyor. Geçtiğimiz hafta Fransa'dan 1000 'Mirage-2000" savaş uçağı almak istediğini açıkladı. Bu, Pekin'in savaşı kimler için yaptığının açık bir itirafıydı. Çin' in bu arada Sovyetler Birliği sınırına da 1,5 milyon asker gönderdiği gelen haberler arasındaydı.

Sosyalist ülkeler bu saldırganlık karşısındaki kararlı tutumlarını pekiştirerek sürdürüyorlar. Kızıl Ordu'nun 61. kuruluş yıldönümü nedeniyle Sovyetler Birliği Savunma Bakanı Dimitri Ustinov, Vietnam'la imzalanan Dostluk ve İşbirliği anlaşmasında öngörülen sorumlulukların mutlaka yerine getirileceğini söylerken, Pravda şu uyarıyı yapıyordu: *"Saldırgan derhal geri çekilmeye mecbur edilmezse, savaş alevi yayılabilir ve ateşte ısınmak isteyenler, kendilerinin de, saldırganın kurbanı olduklarını göre bilirler."*

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Sovyet ve Çek delegeleri Çin saldırısının kınanmasını ve Çin'e silah ambargosu uygulanmasını istediler. Yine Küba, Vietnam halkının saflarında savaşmak için birçok gönüllünün yazıldığını açıkladı. Daha birçok ülkede Çin saldırganlarını kınamak için gösteriler yapıldı. Proleter enternasyonalizmi bir kez daha yenilmez olduğunu gösteriyordu...

Pekin karşı devrimcilerinin bu savaşa ihtiyaçları vardı! Hua Kua-feng ve Deng Şiao-ping rejimi ülkenin içinde bulunduğu sorunlara savaşla çıkar yol arıyordu. İç çelişkiler ve iktidar için boğazlaşmalar içinde olan Pekin yönetimi için bu savaş, hiç yoksa kısa bir süre, ülkenin içerisinde bir sözde ateşkes rejimi kurmak ve içerde bir istikrar sağlanmasına yardımcı olacaktı.

Pekin bugün Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne yaptığı saldırıyı, Vietnam'ın "yayılmacılığını" frenleyecek yerel bir savaş olarak göstermeye çalışıyor ve "bu savaş Güneydoğu Asya'da istikrarı sağlamak için yapılmaktadır" gibi bir şamata koparıyor.

Pekin yönetimi, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti'nin yayınladığı bildiride de belirtildiği gibi, Vietnam'a karşı saldırıyı başlatan maoculuğun tüm sosyalist sisteme karşı; emperyalizme ve gericiliğe karşı ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için savaşan güçlere karşı savaş açmıştır. ABD emperyalistlerinin suskunluğu ise, bu saldırının birlikte hazırlandığından başka bir anlama gelmemektedir.

Tarihi boyunca feodal Çin istilacılarını darmadağın eden ve dünyanın en büyük emperyalist devleti üzerinde zafer kazanan Vietnam halkı, bugün haklı bir savaş daha vermektedir. Vietnam halkı sosyalist ülkeler tarafından, dünyanın tüm ilerici ve barışçı güçleri tarafından desteklenecektir ve hiç kuşkusuz zaferi kazanacaktır.

Mao, dünya politikasının sayfalarının ancak bu yöntemle ve kanla yazılmasını hayal ederek sayıklamıştır. Bugün Vietnam topraklarına acı yağdıran Pekin tankları ve patlayan bombaları, Mao'nun bu hayalini, bu sayıklamasını hatırlatıyor.

Saldırganları şerefsiz ve rezil bir sonuç bekliyor!

Demokratik Yemen, emperyalizmin saldırısını yüzüne çarptı

İran'da kanlı Şah rejiminin yıkılışı ile birlikte Ortadoğu'daki en önemli dayanaklarından birini yitiren emperyalizm, sosyalist bir sistem kurmaya yönelen Yemen Demokratik Cumhuriyetini ortadan kaldırma çabasına girdi. Kuzey Yemen birlikleri, Ortadoğu'daki devrimci güçleri etkisiz hale getirmek için önceki Cumartesi günü Yemen Demokratik Cumhuriyeti'ne saldırdı.

Yemen Demokratik Cumhuriyeti'ne bir baskın vererek emperyalizmin verdiği misyonu gerçekleştirmeye çalışan gerici Kuzey Yemen yönetiminin saldırısı daha ilk anda Yemen Demokratik Cumhuriyeti birlikleri tarafından boşa çıkarıldı. Bu arada birçok Kuzey Yemen askeri ile sınır bölgelerinde yaşayan Kuzey Yemen'li köylü yığınları da gerici yönetime karşı savaşmaya başladılar. Emperyalizmin Yemen Demokratik Cumhuriyeti üzerinde tezgahladığı oyun böylece boşa çıktı. Oyunun boşa çıkmasında saldırgan Kuzey Yemen yönetimine karşı çıkan Kuzey Yemen halkının da katkısı büyüktü.

Emperyalizmin oyunlarının tern dönmesi üzerine yeni tertipler planlanmaya başladı. ABD Kuzey Yemen'e 100 milyon dolarlık silah göndereceğini açıklayarak bu saldırıdaki konumunu açığa çıkarırken, silahların Suudi Arabistan tarafından finanse edileceğini de bildiriyordu. Böylelikle başlangıçta bir "sınır çatışması" görünümü verilmek istenen Kuzey Yemen saldırısının geniş boyutlu bir provokasyon olduğu ortaya çıkıyordu. Bu arada Kuzey Yemen halkının da karşı çıkmasıyla durumu iyice sarsılan Kuzey Yemen'deki kukla yönetimi korumak için, emperyalizmin Ortadoğuda'ki en güvenilir kaynaklarından biri olan Suudi Arabistan ordusu "teyakkuz" durumuna geçirildi. Ortadoğu'daki, Filistin halkına ihanet eden en güçlü devletlerden biri olan Suudi Arabistan, böylelikle emperyalizmin paralı askerliği görevini sürdürüyordu. Bu tertipler de boşa çıkarılacak ve emperyalizmin bu yeni saldırganlığı da bir sonuç vermeyecektir.

Kuzey Yemen'in Demokratik Yemen'e saldırısının Çin'in sosyalist Vietnam'a saldırısıyla aynı zamana rastlaması da bir rastlantı değildir. Her iki saldırı da emperyalizmin zayıflayan konumlarını onarmak için başlatılmış genel bir provokasyonlar zincirinin parçalarıdır.

Agustino Neto: Devrimci Angola emperyalizmin provokasyonlarını boşa çıkarıyor.

Şili'de ücretler 1970'e göre yüzde 70 düştü

Şili'de 1973 11 Eylül darbesinden bu yana halka kan kusturan faşist Pinochet cuntası saldırılarını sürdürürken, Şili işçi sınıfının antifaşist direnişi de sürüyor. Faşist cunta, halk üzerinde uyguladığı kanlı siyasal baskının yanısıra, ekonomik alanda da halkı büyük bir yoksulluk içine itti. Bir süre önce Şili'ye girip çıkabilen Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu temsilcisi orada gördüklerini şöyle anlatıyordu:

"Şili'de, inanılmaz ve insanı sarsan bir yoksulluk gördük. Adım başında küçük çocuklar önümüze geçip bizden para istiyorlardı. Her on metrede bir ayakkabı bağı, diş fırçası, kibrit ve buna benzer eşyalar satan insanlar görüyorduk. Bunların hepsi işsizdi. Concepcion kenti yakınlarında bir kömür işçisinin evinde yemek olarak deniz yosunu pişirilişini hiç unutmayacağım. Bu işçi tek odalı bir kulübede kömür tozu içinde yaşıyor ve kira olarak gelirinin yüzde 20'sini veriyordu."

Pinochet cuntasının Şili halkını ne hale soktuğunu görebilmek için birkaç rakam vermek yeterli. İstatistiklere göre halen Şili' de bir milyon işsiz var. Şili'nin resmi Ulusal İstatistik Enstitüsü bile reel ücretlerin 1970' in yüzde 20 altında olduğunu gizleyemiyor. Bir İsviçre gazetesinin verdiği bilgilere göre Santiago'nun bir mahallesinde çocukları muayene eden doktorlar, her 17 çocuktan 12'sinin ciddi gıdasızlık nedeniyle hasta olduğunu saptadılar.

Cuntanın 349 numaralı bildirisinde devlet memurlarına sendikalarda örgütlenme hakkı yasaklanmıştı. 2200 numaralı bildiri işçi sendikalarını işverenin güdümüne sokmuş, 2376 numaralı bildiri ise sendika üyelerinin başkanlarını özgürce seçme özgürlüğünü ellerinden almıştı.

Ancak bütün bunlar Şili işçi sınıfının direnişini kıramadı. Şili halkı küçük üretici kooperatifleri içinde örgütlenerek siyasal mücadelenin yanısıra yaşanımı sürdürme kavgası veriyor. Şili Komünist Partisi'nin son bildirilerinden birinde şöyle deniliyor: *"Ülkedeki son durum, diktatörlüğe karşı yaygınlaşan direniş ile açıklanabilir. Pinochet'nin durumu sallanmaya başlamıştır. Bugünkü gücü, dünkü gücünden azdır. Yeni taraftarlar edinememekte, taraftarlarını yitirmektedir. Halkın mücadelesi büyüyecektir."*

ALMANYA'DA GERİCİ VE MAOCU PARTİLER

BÜLENT SUNGUROĞLU
MÜNİH - ALMANYA

Almanya'da Parlamento düzeyinde gericiliğin temsilcileri CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği) ve CSU (Hıristiyan Sosyal Birliği) adlı partilerdir. Strauss'un partisi CSU Federal Almanya'da sadece Bavyera eyaletinde örgütlü olup, sadece bu bölgede seçimlere katılır. CDU ise Almanya'nın diğer eyaletlerinde örgütlüdür, Bavyera eyaletinde seçimlere katılmaz.

Bu iki parti Federal Parlamento'da işbirliği halindedir. Bu iki parti monopollerin, tekellerin, en gerici unsurların, intikamcı, savaş kışkırtıcısı partileridir. Özellikle Strauss ve onun partisi CSU tüm dünyadaki antisovyet, maocu akımları, Şili'deki faşist cuntayı, Güney Afrika ırkçılarını açıkça desteklemektedir. İşte Türkeş ve partisi de Strauss'un maddi desteğine sahiptir.

Yürüyüş'ün 200. sayısında "Batı Avrupa' da Maoculuk Nereye Gidiyor" başlıklı bir yazı yayınlanmıştı. Bu yazıda F. Almanya' daki maocu partinin "Almanya Komünist Partisi" adını taşıdığı belirtiliyordu. Bu konuda bir açıklama yapmak istiyorum. Gerçekten de bugün Almanya'da Kommunistische Partei Deutschlands (KPD), "Almanya Komünist Partisi" adını kullanan parti maocu bir partidir. Gerçekte ise KPD İkinci Dünya Savaşı öncesi Alman işçi sınıfı partisinin adıdır. Hitler faşizmiyle yasaklanmış, zor ve illegal koşullarda faşizme karşı yiğitçe savaşmıştır. Hitler faşizmi yenilgiye uğratıldıktan sonra Sovyetler Birliği'nin kurtardığı Almanya topraklarında KPD, Sosyal Demokrat Parti (SPD)nin ilerici unsurlarıyla birleşerek "Almanya Sosyalist Birlik Partisi" (SED) adını almıştır. Bu parti şimdiki Alman Demokratik Cumhuriyetinin iktidar partisidir.

ABD, İngiltere ve Fransa'nın işgali altında bulunan Batı Almanya topraklarında ise işgal komutanlığı KPD-SPD birleşmesine izin vermediği gibi KPD'nin de tüm faaliyetlerini yasakladı. Daha sonra Federal Almanya'da KPD adında bir partinin kurulması yasa yoluyla da yasaklandı. KPD buna karşın mücadelesini sürdürdü ve daha sonra legal çalışma koşulları gerçekleşince, KPD isim yasağı hâlâ kalkmadığından, Deutsche Kommunistische Partei (DKP), Alman Komünist Partisi adıyla yasal olarak kuruldu. Maocular ise, yasağın sürmesine karşın, Alman işçi sınıfı partisinin eski adını "kaparak" "KPD" adı altında örgütlendiler.

Emperyalizmin bombaları yine Angola'nın üstünde

Son yıllarda ulusal kurtuluş savaşlarının yaygınlık kazanmasıyla Afrika kıtasındaki çıkarları tehlikeye düşen emperyalist merkezler bu kıtada da yeni saldırılar tezgahlıyor. Bu saldırıların baş hedeflerinden biri 1975'te kurtuluş savaşı ile emperyalistleri ve ülke içindeki ortaklarını kovarak bağımsızlığını kazanan Angola oluyor.

Emperyalizmin Afrika'daki güvencelerinden biri olan Rodezya'nın ırkçı Ian Smith yönetimi son olarak saldırılarını Angola üzerine yöneltti. Rodezya'daki ırkçı rejimi devirmek için mücadele eden gerillaları ortadan kaldırmak amacıyla sık sık Zambia ve Mozambik'e saldırılar yönelten Rodezya, bu kez de Angola topraklarını bombaladı. Irkçı Rodezya'nın amacı bir yandan mücadele eden Rodezyalı gerillaları yok etmek olarak görünürken, diğer yandan Angola'daki ilerici rejime karşı yeni bir provokasyon niteliğini taşıyordu. Rodezyalılar Angola'ya karşı Fransa yapısı Mirage uçaklarıyla saldırıyorlardı.

Kıtadaki sıcak savaş dalgasını soğutmamak için sürekli yeni bunalımlar icat eden emperyalizmin bu politikasının bir sonucu da Tanzanya ile Uganda arasındaki savaşta beliriyordu. 17 hafta önce bu iki ülke arasında sınır çatışmaları biçiminde başlayan çatışmalar kısa sürede yoğunlaşarak topyekün bir savaşa dönüştü.

Emperyalizm Afrika kıtasında giriştiği bu oyunlarla ulusal kurtuluş savaşlarını engellemeyi ve Afrika'daki kendine bağlı ırkçı-faşist rejimleri ayakta tutmayı amaçlamaktadır. Ancak peşpeşe uyanan Afrika halkları artık bu oyunların farkındadırlar ve tezgahlanan bütün tertipleri boşa çıkaracak güçtedirler.

Emperyalizmin Angola'ya yönelik saldırıları, UNITA gibi örgütleri kullanarak yakın zamanlara kadar Zaire tarafından yürütülürken, bu işlevin şimdi doğrudan Rodezya tarafından üstlenilmesi ilgi çekicidir. Bu gelişme, emperyalizmin, saldırgan ve yayılmacı amaçlarına artık ancak doğrudan kuklalarını ortak edebileceğinin bir kanıtıdır.

Rodezya'nın Angola'ya karşı başlattığı saldırı, Afrika'da ilerici, ırkçı rejimlere karşı güçlerin eylem birliğinin koşullarının gelişmesi yolunda ciddi bir etki uyandıracaktır. Emperyalizm, saldırgan amaçlarına ulaşabilmek için her geçen gün biraz daha kendi bindiği dalı kesmek zorunda kalmaktadır.

4 Mart 1919 1979

ÜÇÜNCÜ ENTERNASYONAL ALTMIŞ YAŞINDA

Uluslararası bilimsel sosyalist hareketin tarihteki en büyük okulu, dünya proletaryasının en yığınsal uluslararası politik örgütü, barış ve bağımsızlık savaşının paha biçilmez silahı Üçüncü Enternasyonal'in kuruluş kongresi, 4 Mart 1919'da Lenin'in başkanlığında yapılmıştı.

Kuruluşu sırasında Avrupa, Amerika ve Asya'nın 21 ülkesinden 35 parti ve örgütten gelen 52 delegenin biraraya geldiği Üçüncü Enternasyonal, Komünist Enternasyonal, uluslararası işçi sınıfının dünya burjuvazisiyle giriştiği kıran kırana mücadelenin bir ürünüydü.

Daha Birinci Dünya Savaşı'nın yaklaştığı yıllarda insanlığın tüm dünyanın kapitalizmden sosyalizme doğru bir çağ değişikliğinin eşiğinde olduğu apaçık ortaya çıkmaya başlamıştı. Sınıf mücadelesi hem uluslararası düzeyde hem de tek tek birçok ülkede kızışıyordu. Bu gelişmeler bilimsel sosyalistlerin işçi sınıfı hareketinin enternasyonalist karakterini yüksekte tutmalarına, çok daha sıkı dayanışma bağlarıyla bütünleşmelerine büyük önem kazandırıyordu.

İKİNCİ ENTERNASYONALİN İFLASI

Buna karşılık İkinci Enternasyonal partilerinin büyük çoğunluğu oportünizmin batağına saplanmışlardı. Artık açıktan açığa bilimsel sosyalizmi ve özellikle proleter enternasyonalizmini reddettiklerini ilan ediyorlardı. Savaşın başında bu partiler "kendi" ülkelerinin burjuvazileriyle cephede kolkola birleştiler. Bu partilerin oportünizmi artık bir *sosyal-şovenizm* halini de alıyordu. İkinci Enternasyonal'in Birinci Dünya Savaşı'nda birbirine karşı saf tutan iki karşıt kampa bölünmesi, bu örgütün ideolojik, politik ve örgütsel düzeyde tam iflasının bir belirtisiydi.

Böylece uluslararası işçi sınıfı hareketi içindeki devrimci-enternasyonalist unsurlara, emperyalist savaşın doğuracağı devrimci yükselme sırasında işçi sınıfının kumandasını eline alabilecek yeni bir uluslararası örgüt yaratma görevi düşüyordu. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesi üzerinde büyük bir etkide bulundu. Devrim bir çok ülkeye yayılıyordu. Bu koşullar dünya proletaryasının uluslararası dayanışmasının önemini bir kat daha arttırıyordu. Daha da önemlisi dünya proletaryasının doğru bir ideolojik, politik, taktik ve örgütsel önderlik altında bulunması sorununu öne çıkarıyordu.

Lenin, yeni bir devrimci Enternasyonal'in yaratılması uğruna, Ekim Devrimi öncesindeki uzun yıllar boyunca da mücadele etmişti. Savaş yılları boyunca, "emperyalist savaşa, sosyal-şovenlere ve merkezcilere karşı savaş" sloganı altında Lenin ve Bolşevikler, uluslararası işçi sınıfı hareketi içindeki devrimci-enternasyonalist unsurları toplamak için yoğun çaba harcadılar. Bu çabalar, işte 4 Mart 1919'da Komünist Enternasyonal'in Birinci Kongresi'nin toplanmasıyla sonuçlanıyordu.

Komünist Enternasyonal'in tarihsel işlevlerinin başında, işçi sınıfı partilerinin bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi bayrağı altındaki ideolojik ve örgütsel birliğinin kurulmasını sağlaması, bunun yolunu açmasıydı. Komintern, bütün ülkelerde devrimci-enternasyonalist unsurların sosyal-reformizme karşı mücadelesini yönetirken, birçok ülkede gerçek işçi sınıfı partilerinin doğuşunu hızlandırdı ve önayak oldu.

Komintern'in bu tarihsel işlevini yerine getirebilmesi için, öncelikle işçi sınıfının bilimsel sosyalist öğretisini her türlü revizyonist çarpıtmaya karşı kararlılıkla savunan bir örgüt olması gerekiyordu. Lenin'in Enternasyonal'i, dünya bilimsel sosyalist hareketinin kollektif beyni olarak, Ekim Devrimi sonrası dönemin koşullarına işçi sınıfının devrimci öğretisini uyguladı; komünist ve işçi partilerinin strateji ve taktiklerinin çizilmesini sağladı; uluslararası işçi sınıfının ve tüm emekçilerin kurtuluş yolunu aydınlattı.

Üçüncü Enternasyonal'in bütün faaliyeti, yeni doğan ve gelişen işçi sınıfı partilerini bilimsel sosyalizmle donatmak ve yeni tarihsel koşullarda, uluslararası işçi sınıfı hareketiyle devrimci teorinin kaynaşmasını sağlamak amacıyla yönlendirilmişti. Komintern'in faaliyeti sonucunda, dünyanın pek çok ülkesindeki komünist ve işçi partileri, burjuvazinin ideolojik ve politik saldırılarına karşı çelikleşmiş, kitlelerin güvenini kazanabilmiş, dünya proletaryasının seçkin önderlerini yetiştirebilen örgütlere dönüştüler.

Bu yüzden Komintern'in hemen hemen bütün toplantıları işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin kaçınılmaz rolünün altının çizildiği, vurgulandığı toplantılar oluyordu. Komünist Enternasyonal'in proleter devriminde komünist partisinin rolü sorunuyla ilgili kararında şöyle deniyordu:

"Ancak proletaryanın yönetiminde örgütlü ve denenmiş, tastamam tanımlanmış hedefleri ve gerek iç gerekse dış politikada ivedi eylemlere ilişkin somut bir programı olan bir Parti varsa, politik iktidarın ele geçirilmesi gelip geçici bir olay değil, uzun erimli sosyalist kuruluş için bir hareket noktası olabilir..."

FAŞİZME KARŞI MÜCADELEDE KOMİNTERN

Uluslararası proletaryanın faşizme ve faşizm tehlikesine karşı mücadelesinde de onun en büyük önderi Komintern oldu. Komintern'in 7. Kongresi, dünyadaki tüm komünist ve işçi partilerinin, işçi sınıfının ve tüm antifaşist güçlerin faşizme karşı eylem ve cephe birliğinin kurulması yolunda eşi görülmemiş bir faaliyete girişmelerinin başlangıcı oldu. İşçi sınıfını burjuvaziye ve savaşa karşı mücadelede birleştirebilmek için kuruluşundan beri ısrarlı bir yol izleyen Üçüncü Enternasyonal, Dimitrov'un yön verdiği 7. Kongresi'nden sonra çok daha geniş kapsamlı bir antifaşist mücadele programıyla savaş alanına girdi. 7. Kongre kararları, birçok Avrupa ülkesindeki işçi sınıfının mücadelesinin yeni bir aşamaya ulaşmasına, antifaşist halk cephelerinin kurulmasına ya da sağlam temellerinin atılmasına olanak verdi.

Komintern, İspanya Cumhuriyeti'ni faşist Franko kuvvetlerine karşı savunmak için oluşan uluslararası dayanışma içinde öncülüğü elinde tuttu. 54 ülkeden gelen 35 bin antifaşist gönüllü İspanyol yurtseverlerinin yanında çarpıştı. Komintern'in Palmiro Togliatti, Luigi Longo Victor Codovilla, Mate Zalka gibi seçkin önderleri İspanya'da enternasyonal tugayların oluşmasında ve savaşın düzenlenmesinde etkin bir rol oynadılar. İkinci Dünya Savaşı da bilimsel sosyalistlerin uluslararası dayanışmasının en büyük sınavlarından biri oldu. Komünist ve işçi partileri faşist Hitler Almanyası'nın işgaline karşı Direniş Hareketi'nin de başında oldular. Çin'e yönelen emperyalist saldırıya karşı dayanışma da, komünistlerin uluslararası birliğinin unutulmaz örneklerinden birini verdi.

Üçüncü Enternasyonal'in kurucusu Lenin, Sovyetler Birliği'nin ilk devlet başkanı Kalinin'le

Bilimsel sosyalist öğretiye, proleter enternasyonalizme bağlılığı faaliyetinin başlıca temeli sayan Komintern'in yaşam süresinde oportünizmin her türlüsüne karşı mücadele ağırlıklı bir yer tuttu. Komintern'in İkinci Enternasyonal partilerinin ideolojik ve politik "mirasına" karşı verdiği mücadeleyi, dünya bilimsel sosyalist hareketinin başına bela kesilen troçkizme karşı mücadele izledi. Kapitalist ülkelerde komünist partilerine maceracı bir politika öğütleyen, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruluşundan vazgeçilmesini öneren teslimiyetçi bir çizgiyi dayatmaya çalışan, anti-parti "hiziplere özgürlük" diye bas bas bağıran troçkizme karşı Komintern'in zaferi, işçi sınıfı partilerinin çelikleşmesi yolunda önemli bir adım oldu.

KOMİNTERN TARİHİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Komintern'in mücadele tarihinde hiç kuşkusuz belirli yanılgılar da vardı. Komünist ve işçi partilerinin faaliyette bulunduğu ulusal koşulların tam dikkate alınamaması, sosyal demokrasinin başlıca tehlike olarak görülmesi ve bunun sonucunda asıl darbenin ona karşı yöneltilmesi, işçi sınıfının birliğinin sağlanmasında farklı örgütlerin yönetimleri arasındaki ilişkilerin ("tepede birlik") öneminin küçümsenmesi, kısacası "sınıfa karşı sınıf" adı verilen taktiklerin benimsenmesi bu yanlışların başlıcalarını oluşturuyordu.

Komünist Enternasyonal'in faaliyeti, burjuvazinin ve revizyonist akımların antikomünist ideolojik saldırılarının başlıca hedeflerinden biridir. Burjuvazi ve onun yardımcısı revizyonist akımlar, Komintern'in mücadelesine ve mirasına saldırmayı, günümüzde de bilimsel sosyalist hareketi devrimci ve enternasyonalist geleneklerinden koparmanın, sınıf konumlarını reddetmenin, her işçi sınıfı partisini ulusal sınırlar içine hapsetmenin bir aracı olarak görmektedirler. Bu nedenle de Komintern'in mücadele yaşamındaki yanlışlarını hedef seçmekte, bu yanlışları mutlaklaştırmaya çalışmakta ve bilimsel sosyalist hareketin tarihinin bir "yanlışlar dizisinden" ibaret olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadırlar.

Bu nedenle Komintern'in faaliyetinin değerlendirilmesi, günümüzde de bilimsel sosyalist hareket için büyük önem taşımaktadır. *Komintern'in eşsiz başarılarla dolu mücadele yaşamında düştüğü göreli yanlışlar, onun işçi sınıfının devrimci teorisinden, enternasyonalist karakterinden uzaklaşmasının bir sonucu olmamıştır.* Bu, onun tarihinin değerlendirilmesinin en temel unsurlarından biridir. Diğer bir deyişle, Komintern'in yine kendi eliyle düzelttiği ve bir daha tekrarlanmayan yanlışları, Enternasyonal'in devrimci çizgisinin uygulanması sırasında ve bu çizgiye titizlikle bağlılığın sınırları içinde ortaya çıkmıştır. Kaldı ki revizyonist akımların, Üçüncü Enternasyonal'in tarihinde "yanlış" suçlamasıyla saldırdığı unsurlardan büyük çoğunluğu, gerçekte sadece burjuvazinin gözüyle "yanlış" idi. Bu nedenle Komintern'in tarihinin değerlendirmesinin, revizyonist tezleri temellendirmek için kullanılmaya çalışılması, bayağı demagojilerden başka birşey değildir.

İşçi sınıfı partileri güçlenip kendi ülkelerinin özgün koşullarında gerçekten yığınsal partiler olarak faaliyette bulunmaya başladıkça, dünya bilimsel sosyalist partilerinin tek bir uluslararası merkezden yönetilmesi gitgide güçleşiyordu. Komintern'in eşsiz okulunda eğitilip olgunlaşan işçi sınıfı partileri, artık ülkelerinde inisiyatif kullanabilen, kitlelere yön verebilen örgütlere dönüşüyorlardı. Komintern'in daha 7. Kongresi, tek tek üye partilere daha büyük inisiyatif, özerklik ve hareket serbestliği sağlama kararı almıştı. Nihayet 15 Mayıs 1943'te Komintern, üye partilerin kararıyla dağıtıldı.

Bugün dünyada işçi sınıfının bilimsel sosyalist partileri arasındaki ilişkiler, bilimsel sosyalizme ve proleter enternasyonalizmine bağlılık temelleri üzerinde "gönüllü eşgüdüm" ilkesine göre biçimlenmektedir. Ne var ki dünya bilimsel sosyalist hareketi, bugün de Üçüncü Enternasyonal'e hayat veren ilkelere kararlılıkla sahip çıkmaktadır. Üçüncü Enternasyonal'in devrimci ve enternasyonalist geleneklerine sahip çıkılması, günümüzde de bilimsel sosyalist hareketin sınıf karakterinin korunmasının temel koşullarından biridir.

İşçi Kültür oyuncuları TİP Kongresinde Şeyh Bedrettin'i sergiliyor.

Gündüz Mutluay Yürüyüş'ün sorularını yanıtladı

Türkiye İşçi Partisi Merkez Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu Sekreteri Gündüz Mutluay, Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresinde açılan antifaşist sanatçılar sergisi ile ilgili sorumuz üzerine şunları söyledi:

"İşçi sınıfımızın, müttefiki emekçi sınıflarla birlikte iktidarını kuracak olan Partimiz, emperyalizme, faşizme ve kapitalizme karşı yürüttüğü mücadeleyi yaşamın bütün alanlarında sürdürür. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmanın bilinç ve sorumluluğu içindedir. Bu sorumluluk, emperyalizme, faşizme ve her türlü sömürüye karşı verilen mücadelelerin birleştirilmesini ve tek bir hedefe, tek bir yumruk olarak yönelmesini sağlayarak verine getirilebilir.

"2. Büyük Kongre, Partimizin yaşamında nirengi noktalarından biri, önemli bir toplantıydı. Partimizin özgün görevlerinin yoğunlaştığı, antifaşist mücadelenin öneminin arttığı bir dönemde toplanan bu Kongremizde faşizme karşı mücadeleyi birçok yanıyla ele almak istedik.

"Sanat da faşizme karşı mücadelede kuşkusuz çok önemli bir yer tutuyor. Sanatın politik mücadeleden ayrılmaz, onunla birlikte yürütüldüğü zaman etkinlik sağlayan bir mücadele alanı olduğu tespitinden kalkarak Kongremizde çeşitli sanat ürünlerini sunmak istedik.

"Bugüne kadar hemen bütün Parti toplantılarımızda müzik, oyun, film, folklor gibi sanat etkinliklerine önemle yer verdik. Bu kongremizde yeni bir adım daha atarak resim, heykel, karikatür, fotoğraf alanında çalışmalar yapan antifaşist sanatçıların ürünlerini de mücadelemize katmak istedik. Bu amaçla İşçi Kültür Derneği, Görsel Sanatçılar Derneği, Karikatürcüler Derneği, AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği) gibi örgütlere çağrıda bulunduk. Böyle bir ilişki Kongrede açılan sergiye olduğu kadar, antifaşist mücadelenin birleştirilmesine de katkıda bulundu.

"AFSAD ve Karikatürcüler Derneği ve İşçi Kültür Derneği toplu sergilerle katıldılar. Görsel Sanatçılar Derneği üyelerine çağrı yaparak resim ve heykel sanatçılarının katılmalarını sağladı.

"Üç gün süren Kongre boyunca Türkiye'nin birçok ilinden gelen delege ve üyelerimizle birlikte binlerce işçi ve emekçinin de ilgiyle izlediği serginin, politik mücadele ile sanat alanındaki mücadelenin birleştirilmesi yolunda önemli bir adım olduğu kanısındayız.

"Gecemize katılan ve serginin düzenlenmesinde katkısı olan örgütler ve sanatçılar Kongremizin başarısına da katkıda bulundular."

Çocuk beyinlerine saldırı var

Çocuklarımıza ne verebiliyoruz?

OSMAN SAFFET AROLAT

Şu anda birtakım rotatifler, düz baskı makineleri durmadan, harıl harıl birşeyler üretiyorlar. Ürettikleri ne? Birtakım yalan dolan. Bir takım uydurma maceralar, bir takım saldırılar...

Bu kan-kusan saldırı araçları, yarın ciltlenip, süslenip püslenip dört renk ofset kapaklarla çocuklara sunulacak. Kapitalizmin bütün albenisiyle, emperyalizmin bütün saldırganlığıyla.

Güzelim bahar çiçeklerinin açtığı, yemyeşil, pırıl pırıl güneşli alanların uzandığı çocuk beyinlerine kara bulutlar getirecekler. Saldırılar düzenleyecekler.

Kara suratlı birtakım adamların kapkara ellerinden, okul köşelerinde duvar dipierindeki çocuklara bu kitapları, dergileri satarak onların cep harçlıklarını kendi ceplerine indirecekler. Çocuklar evlerinde, okullarda, sinema önlerinde, duvar diplerinde bu kitapların garip büyüsüne kapılıp, kendi beyinlerine yöneltilen silahları görmeksizin okumaya duracaklar.

Herşeyleri, hatta isimleri bile yabancı, vurdulu kırdılı uydurma kahramanlıklarla dolu birçok kitap, birçok dergi...

Bir gazete bayiinin önünden geçerken bir göz gezdirirseniz, şöyle bir çırpıda saymaya çalışırsanız, sayılarının 15-16'ya ulaştığını görürsünüz. Tom-Miks, Teksas, Kinova, Mandrake, Savaş ve benzerieri her hafta onbinlerce basılan saldırı araçlarıdır. Bunlar en güzel çiçeklerin açtığı çocuk beyinlerine yöneltilmiş korkunç silahlardır.

Haftada 250 bin, ayda 1 milyon, yılda 12 milyonluk bir saldırı. Bu saldırı hiç durmamacasına, ardı arkası kesilmeksizin yürütülüyor. Bu kötü yayınların çocuklarda alışkanlık haline getirilmesi için elden gelen arda konmuyor, serbest rekabet adına, ticaretin kutsallığı adına, çocuk beyinlerindeki tahripleri düşünülmeden her türlü uğraş sürdürülüyor. Böyle tahripler her yeni yayında, her yeni hafta başında daha da büyüyerek sürüp gidiyor.

KİTAP DENİZİNİN DERELERİ

Korkunç saldırı karşısında durmak için elde hemen hiçbir savunma aracı yok. Çocuklar için yayınlanan dergi ve kitaplar arasında iyileri çok az. Çocuk kitaplarını uğraş edinmiş yazar ve pedagog hemen hiç yok. Ünlü yazarlarımızın çocuklar için yazdıkları çok az sayıdaki kitap kötü yayın saldırısı karşısında bazı yayıncılarca paravan olarak kullanılmaya çalışılıyor, engelleyici araç olarak dikiliyor. Genç yazarların özendirilmesi için çocuk edebiyatı yarışmaları düzenleniyor, ancak bu tür çalışmaların ve ünlü yazarlarımızın ürünleri büyük denizlere dökülen küçük derecikler olmaktan öteye hiçbir anlam taşımıyor. Kimyevi maddelerle, sanayi artıklarıyla dolu bir koca denizin suyunun temizlenmesine küçük bir dereciğin katkısı ne olabilirse, bu olumlu girişimlerin de çocuk kitapları denizine etkisi o kadar olabiliyor. Çok özenli kişilerin, aile reislerinin kendi çocuklarını koruma yolunda ellerine bir iki küçük araç geçirmelerine yarıyor o kadar.

Çocuklar için sanat, çocuklar için edebiyat olup olmayacağı tartışılıyor. Bunun yanısıra, çocuklar için özgün yapıtlar gereklidir diyenler çıkıyor, çocuklar için özgün yapıtların gereksizliği üstüne karşı savlar öne sürülüyor. Biz, bu noktada önemli savların karşılaştırılmasını bir kenara bırakıp, kişisel görüşümüzü belirtmekle yetineceğiz.

Çocuk, hergün yüzlerce soru soran bir makine değildir. Doğayı tanıma yolunda, öğrenme yolunda, geliştirme yolunda durmamacasına şaşırtıcı sorular yöneltir. Doğayı tanımada, öğrenmede, geliştirmede çocuklara yardımcılık için en önemli araçlardan birinin kitaplar olduğunu ortaya koyunca, bunun çocukları göz önünde bulundurarak hazırlanması gerektiğinden söz etmeye bile gerek kalmaz sanırım.

Çocukların kendi yaratıcılıklarını yakalamaya, kitaplarla saptamaya kalkan yazarların diyalogu, sanatçıların diyalogu bence çocuklar için özgün sanatı doğurur. Bu özgün sanat ne oranda yaygınlaşırsa, çocuklarla daha güçlü bir diyalog kuruluşu ne oranda pekiştirilirse, o oranda etkin olacaktır. Bu etkinlik arttıkça çocuklara yönelik yoz saldırılar karşısında tutarlı barikatlar dikilmeye başlanacaktır. Güzel çocuk kitapları ayrık otlarının sardığı tarlaların içinde yeşeren ürünler olmaktan kurtulacaktır.

SANSÜR

Benim en çok korktuğum sözcüklerden biridir sansür.

Ancak çocuk beyinlerini tahrip için kullanılan dergi ve kitapları gördüğümde ilk aklıma gelen sözcük bu olmaktadır. Sansür, evet hiç düşünmeden böyle yayınları sansür edebilirim.

Doğaldır ki bu bir kızgınlığın, bir korkunun getirdiği bireysel bir karşı çıkıştır.

Aslında ülke aydınına, yazarına çok önemli bir görev düşmektedir. Genellikle güncel sorunlar karşısında kalmaktan, kısa dönemli problemleri çözme zorunda olmaktan üzerinde fazladurulmayan yarın konusuna eğilinmemiştir. Yarının sahibi çocuklar için neler yaptığımız, neler yapmaya çalıştığımız pek tartışılmamaktadır. Oysa, güncel karmaşıklıklardan kurtulunması, bu konunun derinine tartışılması gerekmektedir. Çocuklarımıza, yarını kurmak için neler verdiğimizi, onların geliştirilmesi yolundaki araçlarımızın neler olduğunu bir bir ortaya dökmeliyiz.

Ve göreceğiz ki, çocuklarımızı ve yarını çok az düşünmekteyiz.

Yirmidört saatimiz içinde onların geliştirilmesi için harcadığımız zaman yok denecek kadar az yer tutmaktadır. Sanatçılarımız ve yazarlarımız, onların ışıklı beyinlerini geliştirmek için, ışıklı beyinlere yöneltilen kara bulutlu saldırıları önlemek için çok az şey yapmaktadırlar, çok az şey yapmışlardır. Gündelik hayhuy içinde çocuklarımızın günlerini nasıl geçirdiklerini, kendilerini geliştirmek, kafalarına yükselen yüzlerce, binlerce soruyu yanıtlamak için onlara ne gibi araçlar verdiğimizi bile düşünmemekteyiz. Düşünürsek göreceğiz ki, yanlış verilen araçlar, onlara yöneltilen saldırılar karşısında bem birey olarak, hem de toplum olarak çok az şey yapmaktayız. Onlara soruları için anahtar olabilecek bir eğitim, kitap ve araç verme şansına sahip değiliz. Bu şansı geliştirme yolunda da yaptığımız hemen hemen bir hiç.

Çocukları tembelleştirecek, sıradanlaştıracak, soru sormaz, kabullenir bireyler haline getirecek, uyutacak ne varsa yapmaktayız, yapmasak da yapılmasına karşı durmamaktayız.

Şu sıralarda birtakım rotatifler, birtakım düz baskı makineleri kan kusuyor, güzelim bahar çiçeklerinin açtığı, yemyeşil, pırıl pırıl güneşli alanların uzandığı çocuk beyinlerine kara bulutlar getirecek saldırılar düzenliyorlar.

Biz bunlara karşı nerede, hangi barikatları kuruyoruz? Çocukların yarına hazırlanması için daha yaratıcı daha üretici olması için ne yapıyoruz, ya da birşeyler yapılmasına zemin hazırlıyor muyuz?

Bu sorunun en dürüst yanıtı "hemen hemen hiç"tir.

"Antifaşist sanatçılar sergisi"nin getirdiği düşünceler

TİP 2. Büyük Kongresi politik çalışmasıyla birlikte birçok alandaki sanat ürünlerini sergilemesiyle de başarılı bir kongre oldu. Kongrenin birinci günü akşamı düzenlenen "Parti Gecesi"nde Merkez Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosunca hazırlanan filmle birlikte Zeliha Berksoy ve Genco Erkal'ın oynadıkları "Brecht Kabare", İşçi Kültür oyuncularının sunduğu "Şeyh Berdettin" oyunu yer aldı. Koro ve folklor gösterileri delegeler, Partililer ve izleyicilerin katılmasıyla sürdü.

Kongre süresince Spor ve Sergi Sarayının giriş bölümünde açılan antifaşist sanatçılar sergisi büyük ilgi ile izlendi.

Sergiye AFSAD, "Selam Yaratana" adlı toplu fotoğraflarla katıldı. Karikatürcüler Derneği de üyelerinin eserlerinden bir toplam sundu. Resim, heykel ve fotoğraf dallarında ayrıca birçok sanatçının eseri yer aldı.

Toplu eserler dışında sergiye şu sanatçılar katıldı:

Alaattin Aksoy, Mehmet Aksoy, Özdemir Altan, Cihat Aral, Figen Aydıntaşbaş, Nüset Balcıoğlu, Gülgün Başarır, Halis Biçer, Saim Bugay, Önder Büyükerman, Mahmut Celayir, Ali Demir, Hasan Diker, Sabiha Ergönül, Güler Ertan, İrfan Ertel, Ali Teoman Germaner, Kemal Gürbüz, Mehmet Güleryüz, Nesteren Silivrili Gürsel, Balkan Naci İslimyeli, Mümtaz Işıngör, Özer Kabaş, Gülsüm Karamustafa, Hayri Karay, Hidayet Kayhan, Ali İhsan Kırıcı, Hale Kurtaranlar, Bihrat Mavitan, Mükremin Mungan, Mücahit Özel, Ferit Özşen, Suat Özyönüm, Nedret Sekban, Tülin Serpen, Yusuf Taktak, Orhan Taylan, Süleyman Saim Tekcan, Ece Toraman, Utku Varlık, Refik Yurtsever.

AZİZ ÇALIŞLAR

Kapitalist sistem içindeki toplumlarda, bu sisteme uygun olarak sanatın bireyci nitelikte olması, ister istemez sanatçıların bireyci sanatsal faaliyette bulunmalarına yol açmıştır. Sanki, ne denli sanatçı varsa, o denli ayrı ayrı dünya görüşleri yansıtan sanat yapıtları vardır. Oysa, bütün bu sanatsal faaliyetlerin temelinde tek bir dünya görüşü, daha doğrusu, burjuva ideolojisi yatar ve "özel teşebbüs sahibi" sanatçının piyasaya sürdüğü "mallar", "kapitalist rekabet" içersinde tüketicinin (alıcının) beğenisine açık bir üslup, yani "arz çeşitliliği" gösterir. Bunun adı da "sanatçının özgür yaratımı"dır. Hele hele resmin tek bir alıcısının olması, yani sanatsal iletişimin (sanat ürünü "mübadelesi"nin) "parayı veren resmi alır" ilkesine göre işlemesi, ve küçük dükkan sahibi "sanat galerileri"nin sanat piyasasındaki rekabeti kızıştırması sonucu, sanatçı, kendi bireysel-sanatsal faaliyetini, öbür sanatçıların özgürlüğü pahasına, bireyci ve bencil bir doğrultuda kullanmak zorunda kalır. Bu nedenle, ilke olarak, kapitalist sistemde sanatçıların birarada amaçlı bir eylemde bulunması düşünülemez bile.

Öte yandan, kapitalist toplumlarda sanatçıların belli akımlar çerçevesinde biraraya geldiklerine sıksık tanık olunmuştur. Ama burada belirleyici ilke, sanatsal faaliyetin siyasal faaliyetten kopukmuş gibi algılanması sonucu (çünkü, burjuva ideolojisinin başlıca bir özelliği, toplumsal ilişkiler bütünü olan insanı, varlığı, bu bütünselliğinden soymaktır), siyasal bir ereklik taşımaz. Salt belli bir biçimsel anlatımda ortaklaşalık sonucu, sanatçılar, belli bir üslup ve tarzda birleşirler.

Türkiye'de de sanatsal faaliyetin genel görünümü, hiç kuşkusuz, bundan farklı olmamıştır. Zaman zaman kimi sanatçılar belli bir sanatsal anlatım görüşü çerçevesinde biraraya gelerek belli grupçuklar oluşturmuşlar, şu yada bu biçimde bir resmin tartışmasını yapmışlardır. Sanatsal faaliyetin, insanın kendi faaliyetinin bütünlüğünde, aynı zamanda siyasal bir yan da taşıdığı, daha doğrusu böyle bir işlevi de olduğu hiçbir zaman düşünülmemiştir. Zaten böyle bir şey düşünülmüş olsa idi, bambaşka bir resim ve sanat anlayışı ve ona uygun yapıtlar ortaya çıkmış olurdu.

Ama, günümüz böylesine çelişkileri içinde taşırken, gelişme ve değişmeleri de içinde taşımaktadır. Toplumsal varlıkla birlikte toplumsal bilincin de değişikliğe uğraması sonucu, sanatçıların sanatsal yaratıma ilişkin anlayışları, "ideolojileri" de değişime uğramaktadır. Hele çağımız, insanoğlu tarihinin en "politik" çağı olması dolayısıyla, sanatçılar ister istemez sanatsal faaliyetlerini siyasal amaçlılık bağlamı içinde de düşünmek zorunda kalmışlardır. Buysa, sanatsal faaliyetin en önce niteliğinde ve ona diyalektik bir şekilde bağıntılı olmak üzere niceliğinde bir değişim olgusunu göstermektedir. Şöyle ki, içinde yaşanılan toplumun sınıfsal bir açıdan görülmeye başlanması sonucu ve sanatta gerçeği yansıtma çabası, sanatçıları birincil olarak böyle bir olgudan çıkışla sanatsal ürün vermeye götürmekte, dolayısıyla sanat ürünleri de sınıfsal bir bakışı içermeye başlamaktadır. Böylesine bir nitel değişim, kendi özüne uygun bir niceliği de birlikte getirmekte, yani, sınıfsal bir sanat yapma kaygısı, sanatçıları ister istemez, sınıfsal değere göre yönlendirilmiş, birleşik bir eyleme de götürmektedir.

Demek, şu genellemeye varabiliriz ki, çağımız nasıl kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı ise, sanatsal eylem alanında da, *bireyci sanatsal faaliyetten, sınıfsal değer-yüklü, örgütlü birleşik bir faaliyete geçiş* vardır.

Sanatsal gelişme tarihimizde yepyeni bir evredir bu ve "Anti-Faşist Sanatçılar Sergisi" bize bu olguyu haber vermektedir. Bu bakımdan, "Anti-Faşist Sanatçılar Sergisi" taşıdığı anlam ve getirdiği sonuçlar bakımından üstünde önemle durulması gereken bir olaydır.

SANATTA YENİ BİR EVRE: SOSYALİST SANATA DOĞRU GEÇİŞ

Sanatsal faaliyet biçiminde yukarda sözünü ettiğimiz değişim, aynı zamanda, burjuva sanattan sosyalist sanata doğru bir değişim sürecinin varlığını bize göstermektedir. Ne var ki, "anti-faşist sanatçı"yı, ilke olarak, "anti-faşist sanat" dışında düşünemeyiz. Aksi halde, böylesine bir çelişki, sanatçının bilinci ile kendi varlığı ve eylemi arasındaki derin bir çelişkiyi bize gösterir, ki kapitalist toplumlarda ve toplumumuzda, "burjuvaziye karşı olan, ama sosyalist bilince de tam sahip olmayan" sanatçıların yaşadığı keskin bir çelişkidir bu. Dolayısıyla, "anti-faşist sanat" deyince, bundan, yukarda tanımladığımız bilinç tipine uyan, "demokratik eleştirel sanat"ı değil, "sosyalist sanat"ı anlamamız gerekir. Yani, anti-faşist sanata, burjuva gözüyle değil, sosyalist gözle bakabiliriz ancak, ve o açıdan bir değerlendirmeye sokabiliriz.

Böylesine bir değerlendirme ise, sanatın yapısını ve sanatsal içeriğin yönlerini bize bilimsel olarak açıklayan "marksist-leninist estetik"in yardımıyla yapılabilir. Marksist-leninist estetikse, sanatın yapısına ve içeriğine beş yönden bakar: 1) Bilgi-yönü, 2) Değer-yönü, 3) Konstrüktif-yönü, 4) Modellendirici-yönü, 5) İletişimsel-yönü. Ancak bu beş yön birarada varsa ve birbiriyle içiçe uyumlu bir bütünlük oluşturuyorsa o sanat yapıtına tam-nitelikli bir yapıt olarak bakabiliriz. Yani, bir yapıtın tam bir "anti-faşist *sanat yapıtı*" olabilmesi, yukardaki yönleri kendine uyumlu bir şekilde içermiş olmasına bağlıdır. Başka bir deyişle, böyle bir sanat yapıtı, bize anti-faşizm üstüne bilgi vermeli, değerlendirmede bulunmalı, onu imgeler (imajlar) halinde modellendirip malzemeyle şekillendirebilmeli, ve bize bu bilgi ve değerlendirmeyle ilgili bir bildirimde bulunarak bizle iletişimini doğru olarak kurabilmelidir.

Ülkemizde sosyalist sanata geçiş evresinin getirdiği sorunlar açısından, "Anti-Faşist Sanatçılar Sergisi"ndeki yapıtlara, başlıcalıkla da resimlere baktığımızda, yukarda saydığımız yönler arasında genellikle, sanatçıdan sanatçıya değişen bir kopukluk olduğunu görmekteyiz. Şöyle ki, örneğin, değer-yönü çok güçlü bir yapıt, yani anti-faşist değerlendirmeyi tam doğru olarak içeren bir yapıt, modellendirici yönünden aksamakta, yani anti-faşizm olayını sanatsal işaretlerle kendi özünün doluluğu içinde canlandıramamamakta, dolayısıyla, anlatım eksikliği yüzünden, değer-yönüyle ilgili bildirimi bize tam olarak aktaramamaktadır Ya da modellendirici, şekillendirici yönü güçlü bir yapıt, bilgi-yönünün kısırlığından, bize yine anti-faşist bildirimi belirgin bir şekilde iletememektedir. Söz gelişi, belli bir resimsel anlatım tarzıyla genellendirerek çizilmiş, yerde vurulmuş yatan bir insan resmi, bizim o resme sadece modellendirici ve onun yanısıra konstrüktif gözle bakmamızı sağlar; çünkü, bize, vurulan insanın kim olduğu ve niye vurulduğu üstüne somut hiçbir bilgi vermemekte, sonuçta vurulmaya ilişkin değer üstüne bildirim açığa çıkamamaktadır. Bunun tam tersi bir yaklaşım da anti-faşizm üstüne en somut bilgiyi verebilmek için neredeyse tam belgesel bir anlatıma gidilmesi. Oysa böyle bir anlatıma en uygun düşen tür, hiç kuşkusuz resim değil, fotoğraftır.

Böylesine bağlantısızlıklar, doğaldır ki, sanatçının sanatsal yaratımdaki bir eksikliğinden doğmaktadır. Bu bakımdan, sanat yapıtının yapısını ve içeriğindeki yönleri karşılamak üzere, sanatçının da bu yönlere karşılık veren nitelikte olması gerekiyor. Başka bir deyişle, yapıtın bilgi-yönünü karşılamak üzere, gerçekçi olması; değer-yönünü karşılamak üzere, bilimsel sosyalist dünya görüşünü özümsemiş olması; modellendirici-yönünü karşılamak üzere, yaratıcı düşünce ve imgelem gücünün, yani, sanatsal yaratıcılık gücünün yüksek olması; konstrüktif yönünü karşılamak üzere, yetenek ve ustalığı bileştirebilmiş olması; iletişimsel yönünü karşılamak üzere de, aktaracağı bir bildirimi, yani burda, anti-faşist bir bildirimi olması gerekmektedir. Sergide bu niteliklerin tümünü kendinde barındıran resim yapıtlarının genele oranla az oluşu, bize bu nitelikte bir sanatçı olmanın hiç de kolay olmadığını göstermektedir. Hiç kuşkusuz, yetenek ve ustalığı yaratıcılıkla ve bilgi ve dünya görüşüyle birleştirebilmek çok zor olduğu gibi, şunu da kabul etmek gerekir ki, yukarda da değindiğimiz üzre, anti-faşist yada sosyalist sanat yapma olayı, bizde genel bir fenomen olarak ancak yeni yeni görülebilmektedir.

Burda üstünde durulması gereken bir başka nokta da, anti-faşist bir resme en uygun tarzın ne olduğunu bir kez daha gözden geçirme gereği olgusudur. Çünkü, serginin getirdiği bir başka sorun da, grafik resmin tuval resminden bu konuda çok daha olanaklı bir anlatım tarzına yol açtığı. Herhalde klasik burjuva resminin başlıca tarzı olan tuval resminin, anti-faşist resme tam uygun düşmeyişinden kaynaklanmaktadır bu durum. Burda, resim tarzlarının tarih boyunca kendi özlerine uygun olarak geçirdikleri evrim üstünde yeniden durmanın yararlı olacağını sanıyoruz.

Anti-faşist sanatın sorunları açısından, serginin öbür dallarına da kısaca bakacak olursak, şunu görüyoruz ki, her ne kadar, "sıkılmış bir yumruk" bugün anti-faşizme karşı anlamlı bir simge haline gelmişse de, heykel yapıtlarının hemen hemen çoğu böyle bir simgeye dayanmaktadır. Unutmamak gerekirki, böyle bir modellendirme, kendi bilgi-yönünü içermemesi bakımından ve değer-yönünü genellendirerek soyutlandırmasından ötürü, kendi bildirimini kolaylıkla yitirebilir.

Fotoğraf yapıtlarına da bu açıdan baktığımızda, genel olarak şunu söyleyebiliriz ki, işçinin ve emeğin fotoğrafa (sanata) konu edilmesi, hiç kuşkusuz, bir aşamadır; ama, burda kendi değer-yönüyle ilgili modellendirmeyi de bize getirebilmektedir. Fotoğrafın biraz da kendi niteliğinden gelmek üzere, bilgi verici yönünün güçlü oluşu, sanıyoruz, yapıtta tek başına bırakılmamalı; değerle bilgi birbirinden ayrılamayacağından, çalışan bir işçi fotoğrafı, bize anti-faşist bildirimi de iletebilmelidir.

Sergideki karikatür yapıtları için genelinde söylenecek şeyse, sadece "espri" yakalamanın bir karikatür için yeterli olmayışıdır. Sanatta fikir öncelik taşımakla birlikte; ancak yukarda sıraladığımız sanatsal yönleri içerdiği zaman, kendi malzemesi içinde somut ve tutarlı bir anlatıma yönelebilir.

Özetlersek, "Anti-Faşist Sanatçılar Sergisi", bize Türkiye'de, sosyalist bir sanata doğru bir sanatsal yaratım sürecine geçiş içinde olduğumuzu ve böyle bir geçişin kendi çetin sorunlarını da birlikte getirdiğini göstermektedir. Buysa, aynı zamanda, sanatın tek-yanlı değil, belirleyici ana ilke değer-yönlendirme (sınıfsal dünya görüşü) olmak üzere, ancak çok-yönlü düşünüp ele alınmayı gerektirdiğini tanıtlamaktadır. Sosyalist sanatçılar "rövanşı" ancak böyle alabilir!

ÖZÜR

Dergimizin geçen sayısında "İşçi Sınıfının Politik Hareketi'nin Yolunda Bir Yıl" başlıklı yazının yazarı bir hata sonucunda belirtilmemiştir. Yazının Abdurrahman Atalay tarafından kaleme alındığını belirtir, okuyucularımızdan ve Abdurrahman Atalay'dan özür dileriz.

İşçi sınıfı partisi olmanın onur ve sorumluluğuyla görev başında

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi üç gün süren çalışmalarını tamamladı. Kongre, İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayı'nda 23 Şubat günü Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanan raporun Yurt ve Dünya olaylarına İlişkin bölümünün Genel Başkan Behice Boran tarafından delegelere sunulmasıyla çalışmalarına başladı. Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Boran'ın sunduğu bu bölümün ardından Genel Sekreter Nihat Sargın, Türkiye İşçi Partisi'nin özgün görevlerinin yerine getirilmesine ilişkin bölümü delegelere sundu.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, Birinci Büyük Kongre'den bu yana süregelen gelişmeleri ayrıntılı bir biçimde ele aldı. Uluslararası politik gelişmeleri değerlendirirken emperyalist sistemin bugün içinde bulunduğu bunalımın boyutları, nedenleri üzerinde duran Behice Boran, dünya kapitalizminin, bütün iç sürtüşme ve çekişmelerine karşın bir sistem olma özelliğine ve bu sistem içinde ABD'nin "odak" olma durumuna dikkati çekti.

EMPERYALİZM DÜNYA BARIŞI İÇİN TEHLİKE OLMAYA DEVAM EDİYOR

Behice Boran, kapitalizmin içinde bulunduğu bunalımın politik istikrarsızlıklara, içte gerici anti-demokratik, dışta saldırgan eğilimlerin gelişmesine yol açtığını, neo-faşist hareketlerin olağanüstü boyutlara ulaştığını belirtti. Boran, barış ve silahsızlanma sorunları üzerinde de durarak dünya kapitalizminin eski mevzilerinden ve gücünden kayıplara uğramakla birlikte dünya barışı için tehlikeli olacak ölçüde güçlü ve saldırgan olduğuna, silahlanma giderlerini giderek artırdığına dikkati çekti. ABD'nin ulusal kurtuluş hareketlerine asker göndererek doğrudan müdahale etmektense başka yöntemlerin uygulanmasına ağırlık verdiğini, askeri operasyon emperyalizmin çıkarları açısından kaçınılmaz olduğunda da ya gerici güçlere silah v.b. yardımı yaptığını, ya da Avrupa'lı ortaklarını devreye soktuğunu söyledi. Bu taktiğin bir parçası olarak "Bağımsızlık isteyen örgütler ve liderler arasında emperyalizm yanlısı olan ve 'ılımlı' denilenler bulunup öne çıkarılmakta veya yaratılmakta gerçek ulusal kurtuluşçulara karşı onlar desteklenmektedir." diyen Behice Boran, emperyalizmin ilerici hareketlere karşı kullandığı bir başka yöntemin de sosyal demokrasi olduğunu, Sosyalist Enternasyonal'in Afrika politikasının bu açıdan anlamlı bulunması gerektiğini belirtti.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı geri kalmış ülkelerin sorunları üzerinde de ayrıntılı bir biçimde durduktan sonra şunları söyledi: "Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri hakkında buraya kadar söylenenlerden şu en genel gelişme çizgisi ortaya çıkmaktadır. Geri ve bağımlı ülkelerin kurtuluş mücadelesini ezmek ya da saptırmak bakımından emperyalizm gitgide daha büyük başarısızlıklara uğramakta, bu ülkelerdeki hareketler ulusal kurtuluşu toplumsal kurtuluşla birleştirmek bakımından geçmiştekini çok aşan başarılar kazanmaktadırlar."

Boran, Çin yönetiminin maceracı, milliyetçi politikasına değinerek, bu politikanın Sovyetler Birliği hakkında kimi "eleştirilerle" başlatılan, sonra, "Amerika'ya da Sovyetler Birliği'ne de karşıyız" biçiminde gelişen bir seyir izlediğini, daha sonra da ABD emperyalizmini aklayarak onunla açık bir işbirliğine girdiğini belirtti.

Behice Boran sunduğu Merkez Yönetim Kurulu Raporunda, sosyalist ülkelerin çeşitli alanlarda kazandığı başarıları dile getirerek şunları söyledi: "Sosyalist ülkeler ve oluşturdukları dünya sosyalist sistemi tam bir istikrar içinde, kesintisiz ve sağlıklı bir tempo ile gelişiyorlar, tüm toplumsal faaliyet alanlarında, ekonomiden spora, sanattan bilimsel çalışmalara tüm alanlarda artan başarılar kazanıyorlar."

EMPERYALİZM TÜRKİYE'DEN YENİ ÖDÜNLER İSTİYOR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı'nca sunulan raporda Türkiye'de siyasal iktidarlarca yıllardan beri özünde hep aynı olan , emperyalizmin güdümünde bir dış politika izlendiği, bu politik tercih nedeniyle sürekli bocalama içinde bulunulduğu belirtildi. Behice Boran emperyalizmin amaçladıklarının üzerinde de durarak "Emperyalizmin 'Türkiye Sorununu' kendi açısından uzun dönemli bir çözüme ulaştırma hedefi, Türkiye'nin Orta Doğu'da artan önemi ile daha da ağırlık kazanmıştır. Bu nedenle emperyalizm hem Türkiye'nin ekonomisini istenilen biçime sokmak, hem de sosyalist dünyaya yönelen bütün yolları tıkamak için Türkiye'ye doğrudan el koymak, adeta hacir altına almak istemektedir. ABD ve Batılı ortakları artık koşullardan söz etmek yerine 'IMF'den geçmek şart' diye kestirip atmaktadırlar." dedi.

Ecevit Hükümeti'nin emperyalizme sürekli ödünler veren dış politikasını çeşitli örneklerle ele alan Behice Boran, bloksuz ülkelerle ilişkilerin kısa vadeli hesaplara dayandırıldığını, tutarsız, herkese mavi boncuk dağıtmaya dayalı bir politikanın sonuç vermeyeceği gerçeğinin tekrar tekrar yaşandığını söyledi. Boran sözlerine şunu ekledi: "Türkiye hemen yanıbaşında İran'da meydana gelen gelişmeler karşısında da son ana kadar tavırsız kalarak bölge ülkeleri ile ilişkilerini geliştirmek konusunda emperyalist ülkeler dışında bir dış politika izleyemeyeceğini bir kez daha ortaya koymuştur."

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşulların dayatması sonucunda sosyalist ülkelerle de ilişkiler geliştirilmesi yollarının aranmaya başlandığını, ancak bu ilişkilerin sürekli ekonomik çerçeveyle sınırlı tutulduğunu ve bu politikayı ABD ve dümen suyundaki öteki kapitalist ülkelerin dayatmalarının belirlediğini belirttikten sonra Behice Boran bu durumun bir sonucu olarak Türkiye'nin büyük yararlar sağlayabileceği sosyalist ülkelerle yapılan ekonomik, ticari anlaşmalarda verilen sözlerin sürekli olarak yerine getirilmediğini anlattı.

"DEMOKRATİK HAKLAR, KULLANILMAK İÇİNDİR"

Emperyalizme bağımlı kapitalist sistemin oluşturduğu yapısal nedenlerden kaynaklanan ve büyük boyutlara erişen Türkiye'deki bunalımın politik yaşamı derinden sarstığını ve burjuvazinin ülkeyi artık istediği gibi yönetemediğini söyleyen Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı, CHP'nin vaadlerini hatırlatarak şunları söyledi: "Türkiye İşçi Partisi seçimler öncesinde, arasında ve sonrasında, CHP'nin iktidara gelmesiyle önemli değişiklikler olmayacağını ısrarlı vurguladı. Önemli değişiklikler olmayacaktı, çünkü terörizmin kaynağı sınıfsaldı. Emperyalizm ve iş ortağı büyük burjuvazi, sömürü düzenini sürdürebilmek, artık değer kitlesini büyütmek, bu amaçla da devleti kendi istekleri doğrultusunda daha iyi kontrol altına alabilmek için yasal ve yasa dışı terörle işçi ve emekçi sınıfları tüm demokratik, ilerici, sol güç ve hareketleri sindirmek, geriletmek yolunu izliyorlardı. CHP ise, bu gerici sınıf ve güçlere karşı politik dengeyi kurabilecek olan kitlelerin gücünden korkuyordu. Oysa demokratik hak ve özgürlükler kullanılmak içindir, kullanılmıyor, kullanılmaktan kaçınılıyor ise, kağıt üstünde kalır, demokrasi de bir sözcükten ibaret hale gelir."

Türkiye'deki iktidar ikiliğine değinen Behice Boran, CHP'nin faşist odakların üstüne yürüme konusundaki çekingen ve ikircikli tutumuna dikkati çekti, sıkıyönetim konusunu ele alarak şunları söyledi: "Sıkıyönetimin bugüne dek yaptığı başlıca uygulamalar ise, derneklerin kapatılması, yayınların yasaklanması kısaca anti-demokratik kısıtlamalar olmuştur. Sıkıyönetimin ilan ediliş gerekçesi yönünde bugüne dek yaptığı faaliyetler, normal mekanizma içinde de başarılabilecek işlerden, kimi cinayet faillerinin yakalanmasından öteye geçmemiştir." Bebice Boran, demokratik örgütlerin faaliyetlerini sınırlanmanın, kitlesel eylemlerin yasaklanmasının, afiş asan ve bildiri dağıtanların yakalanmasının faşist terörü kaldırmayacağını, tam tersine bu tür gelişmelerin işçi ve emekçileri faşizme karşı mücadelede demokratik araçlardan yoksun tutarak faşist odakları daha da güçlendirdiğini belirtti.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı 12 Mart döneminde en büyük darbenin işçi sınıfı partisine vurulduğunu, bu dönemde tüm baskılarakarşın, kendiliğinden oluşan sola doğru gelişmeyi yönlendirecek politik örgüt bulmadığı için de bu gelişmenin CHP'de kilitlendiğini belirttikten sonra şunları söyledi: "1975'ten buyana durum değişti. Türkiye İşçi Partisi ülkenin politik yaşamında sesini ve etkisini yeniden duyurmaya başladı. Yeni TİP eskisinden daha dinamik, daha bilinçli, daha örgütlüdür. Örgütlenmesini gerek derinlemesine, gerek genişlemesine geliştirip güçlendirmektedir. Kanlı saldırılar, sıkıyönetim ortamının olumsuz koşulları bu gelişmeyi durduramamıştır. Ama yine de toplumsal gelişmenin nesnel koşullarıyla öznel koşulları arasındaki açık henüz kapatılmış değildir. Sosyal demokrasi işçi, emekçi kitleleri sosyalizm hedefinden saptırmada başlıca araç olarak konumunu sürdürmektedir."

CHP'nin saptırıcı işlevini, ilerici sendikal örgüt ve hareketi de sağa kaydırmayı da içerdiğini belirten Behice Boran, DİSK'te kendilerini sosyalizmin "yeddi emini" olarak gören kimilerinin yardımıyla yapılan tasfiyeleri hatırlattı. Behice Boran bu konuda da şunları söyledi: "Bu tasfiye sırasında ve sonrasında DİSK'in imajını korumak için bir yandan zamanın DİSK Genel Başkanı bilimsel sosyalist dili kullanarak konuşuyor, DSF ile ilişkiler geliştirilmeye çalışılıyor, öte yandan da işçilere karşı şöyle bir mantık yürütülüyordu: 'İşçi sınıfının yasal partisi yok.' Onun için CHP desteklenmeli." Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı demokrasi mücadelesinin yükünü ve öncülüğünü CHP'ye vermek anlamına gelen bu tavrın Türkiye İşçi Partisi'ni tanımamak, niteliğini kabul etmemek için gerçekleri görmezlikten gelmek yolunu tercih etmekten kaynaklandığını belirtti.

DOĞU SORUNU VE BİLİMSEL SOSYALİZM

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı tarafından Kongre delegelerine sunulan Rapor'da Doğu illerindeki duruma da dikkat çekildi. Doğu'da sorunun yalnızca 'kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası, burjuva iktidarlarının ihmali' sonucu, ekonomik ve kültürel açıdan geri kalmışlık olmadığı belirtildi, ırkçı, şoven milliyetçi baskıların öteden beri sürdüğüne ve özellikle son bir yılda yoğunlaştırıldığına ilişkin örnekler verildi.

Behice Boran sunduğu raporda Doğu'nun sömürge olmadığına dikkati çekti ve sorunun böyle konmasının "Doğu sorununun Türkiye'nin bütünlüğün sorunlarıyla birlikte mi, yoksa ondan ayrı, kendi başına mı çözüleceği" tartışmasından doğduğunu; bu sorunun ayrı çözüm gerektirdiğini öne süren görüşlerin bilimsel sosyalist temelden yoksun olduğunu ve Türkiye'deki durumun da bu tezi doğrulamadığını belirtti. Boran daha sonra şunları söyledi: "Türkiye'nin, Doğu sorununu da kapsayan, iç çelişkileri bir bütün olarak çözümlenecektir. Çözülmesi gereken iç çelişkiler içinde Doğu sorunu özel bir konuma ve özene sahiptir. Sorun, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin başarıya ulaşması sonucu işçi sınıfının iktidarında, ödünsüz gerçekleştirilecek sosyalist düzende tam nihai çözüme kavuşacaktır. Sosyalist düzende Türkiye'nin siyasi birliği ve bütünlüğü baskıya ve zulme değil, özgür irade ile gönülden kabule, eşitliğe, özgürlüğe, kardeşliğe dayanacaktır."

Boran işçi sınıfının politik örgütünün, Türkiye İşçi Partisi'nin güçlenmesinin demokratik güçlerin örgütlü birleşik güç oluşturmalarını da kolaylaştırıcı bir etken olduğunu, dünya pratiğinin de işçi sınıfı partisinin demokratik güçler içinde bir çekim merkezi işlevini gördüğünü doğruladığını, Türkiye'de de uç veren bu sürecin varlığına ve işleyişine dikkati çekmenin, demokratik güçlerin iş ve eylem birliği konusunda kendiliğindenci bir tutumu benimsemek anlamına gelmediğini ve bilinçli çabalarla bu sürecin hızlandırılması gerektiğini belirtti.

Behice Boran konuşmasını bitirirken Türkiye İşçi Partisi'nin sorunların ve görevlerin ve bunların nasıl çözüleceğinin bilincinde olduğunu belirtti ve şunları söyledi: "Türkiye İşçi Partisi herhangi bir işçi sınıfı partisi değildir, doğrudan işçi sınıfımızın partisidir. Her zaman, hiç şaşmaksızın, işçi sınıfımızın partisi olmanın onur ve sorumluluğu içinde hareket etmiştir.Şimdi de aynı onur ve sorumluluk duygusu içinde, işçi sınıfımızın politik hareketini her hal ve şartta örgütlü olarak sürdürmek azim ve kararındadır."

Merkez Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan raporun, Türkiye İşçi Partisi'nin Özgün Görevlerine İlişkin bölümünü sunan Genel Sekreter Nihat Sargın ise iki yıllık dönem boyunca sürdürülen faaliyetler hakkında bilgi verdi. Nihat Sargın Birinci Büyük Kongre'den bu yana geçen süre içinde yeniden 12 il ve 80 ilçe örgütünün kurulduğunu, bugün yerel örgütlerin yurt düzeyinde 53 il çevresine yayılmış olarak, 279'u ilçe ve 40'ı il örgütü olmak üzere toplam 319 sayısına ulaşmış bulunduğunu belirtti. Nihat Sargın Meclis'te temsilcisi bulunmayan partilerin seçime katılması olanağını kısıtlayarak, seçim ayından sekiz ay önce en az 15 ilde tüm ilçeleriyle birlikte örgütün kurulmuş olma şartının bugün 20'ye çıkarıldığını hatırlattı ve şunları söyledi: "Örgütlenme çalışmalarımızda bu sorun önemle göz önünde tutuldu ve süresi içinde çözüme kavuşturuldu. Bugün 26 ilde tam teşekküllü durumdayız. Daha da önemli olarak, bu 26 ilin 20'sinde bütün kongrelerin tamamlandığı bir gelişkinlik düzeyine erişmiş bulunuyoruz."

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri, Birinci Büyük Kongre'de seçilmiş 65 delege bulunurken, bu Kongre'de yerel örgütleri temsil etmek üzere 106 delegenin bulunduğunu, örgütlenmenin derinleşmesinin ve yaygınlaştırılmasının yanısıra üye kazanımında üç kat artış olduğunu belirtti. Nihat Sargın üye bileşiminde de işçiler lehine artış olduğunu toplam üyelerin yüzde 51.2'sinin işçi, yüzde 21.1'inin köylü, esnaf, zanaatkar, yüzde 27.7'sinin teknik eleman, avukat, öğrenci vb. olduğunu vurguladı.